

اسمعیل سے دلم تو دوستی کرنے پر اسی حالی + ہاں کہ فرود و حمل تو ناگہان آورو + مجیب الدین سمرقند سے
بران و فیقہ کہ بر لفظ تو گزرا بد + فرای سامر علی کسند استقبال + کمال غنہ سے از گلستان رخت حسن تیان یک
درق ہست + عالیا از ورق عشق تو ایم سبق ہست + سنجو کاشے سے مطلب از آن کوی رختن چیت یا غرہ +
من کریم حایا امید و شتایم ہست + حال گردن + جد گردن شائے تلو سے وی شب نظر در آئینہ مطوہ خالی کرد
حالی و خطی بد یہ کو امان و دعالی کرد + حال دیگرگون و حال دیگر و حال دیگر و حال گردیدن و حال بر کشین بر کشتہ
حال و تیز اعم از کما ز بدیہ شود یا با انعکس بر منہ سے ز تر یاد فرودین جهان چون غلہ رتوان شد + ہمد حاش
دیگر گوی شد ہر ز کیش و گرساں شد + نمت خان سے ہین بس ہست کہ کیرہ زبان و حال بگود + فصاحت سخن
عشق خود حرف ندارد + نام گیلانی سے بکے سر نہاد و کہ افسر گرفت + عطش کرد و پس حالی و بیک گرفت +
دجال آمدن بحالت اصلی آمدن و جالی کسے و با حال کسے اتحادن متوجہ جالی ابودین حال بدزون نمہن حال بدگردن
یر خسرو سے ہر دن خوشتر چون حال بدزد + حال وادن یعنی گفتن اسیر کہ بچی و ششوی اسرار شہود و در حکایت
سلطان محمود سے عشق آکر حال بندہ با توداد + وصفت شایہ و زہاد و انہاد + حالت کشیدن تصدیق کشیدن
و عید سے عاشق مسکین زید نے چه جان میکشد + مگر کویم خاطر بکت حالت میکشد + حال گردان ستوری
تائیر - ناخواب صوفی حافی طوینت طالی گردان را + سماع و جد از خوش ہست گوہر کے سلطان ما + ہفتہ حالی
شبنہ حال - براگندہ حال - تیرہ حال - نزاب حال - جستہ حال - بد حالی - خوش حالی - تہ حال مع الموجدہ
حب بافتح تشہیرہ دوم دانہ ہر چه بدان ماند جوید جمع و یا صلاح اجبا چیزی کرد و در لغت اظہار کم
و زیادہ از ان از ادویہ سا اند چون جب خبر و جب ماہ پرین یعنی جب جد و ارد جب عروس بنے جب کالج با لفظ
زون انادہ منی جب خود علی کند عالم بنگ زون و رفون زون و سے زون میر محمد فضل ثابت در مع حکم امام
مقتول سے بر کے نشو نو نقطہ کہ جا دارد + کہ چو حال رخ یار کا جب عروس + تائیر سے زہرین عرق آن
چہ ز کین + در ان رخ حال جب ماہ پرین + جباب باضم و بافتح کعبہ آب کہ بر روی آب پیدا آید و با و با
پوچ پنز سبک متوجہ چشم اہل بصیرت + بے تعلق شک نور تکلف - تکدل - تکدل - ساود دل - بندہ ہست
نہی چشم بے بصر - ناوان - نردون - خدنا - خانہ بدوش - خانہ بدوش بستہ جیاد بستہ بیان - از صفا
و تعریفہ فصل خانہ در بید چشم چشمہ چشم تنگ - مرد اشتر تاج - کلاہ عقده - گرا - یکہ - سپر - آئینہ - ہر کہ
خانوس گفتش کاس - کاسہ نرگون - کاسہ دازون - جام قدح شیشہ بسوی - زورق - گفتے - گوہر - چمن
کہ در پستان از تشبیہات اوست سے از جباب و نوز بہت را کہ با صد اجناس + عالی از دیا برون آرد بسوی
خونیرا + بیان ناصر علی سے جوہر اندر استخوان با بیان پروانہ مند + شمع روشن کرد تا ملکست بجانوس جباب
تا بخود جامی سے از عکس برق جلوہ آن مد جس در آب + شدہ نخبہ جباب کل تشہیرہ آب + کلیم سے طہیت
کہ پاک باشد از میکشے چه نقصان + دریا چہ شد کہ بر لب جام جباب دارد + بر برای اوکنہ ہر دم کلاہی جباب
قطرہ از شادی کہ دریا عالی اب پر سیدہ ہست + حساب سے خبار خاطر من کہ کر یا میزد + چہ خاکہ کہ در کاس

جواب کند + معنی سے درموج تیر کر پسن میکند نشنا + دریا بہ بہت خوشی کہو کے جباب بست + ملاطرت
 در تریب و تحریر سے ناید چو پستان خود از جباب + ولم ز افش شوق کرد و کباب + ورنے سے زہی مجال
 پر مصلحت بجز غوطہ زنہ + کہ بعد ازین شکند زورق جباب ہنگ + خواجہ جمال الدین سلمان سے غوجہ کلا جباب
 ظہور استبہافت + خندش جو کے مدان و طبلش مندو کے بام + برگشت از آب الخندق کشتی جباب +
 رقت دور کیوم کشادان ظہور فر و نظام + جباب ہمیشہ جباب کے کہ از بند شدن ہوا در جرم شیشہ ماند و جید سے
 دل رقیب کو نازک ہست چون دل من + جباب ہمیشہ کجا شیشہ جباب کجا + تاثیر سے کن + عقدہ خاطر شکست اہل دست
 کہ شیشہ سے شکند چون جباب شیشہ شکست + جل المین رسن ہوا تاثیر سے اگر شیرازہ جیت لطف خدا باشد
 صحت ہورے شود جل المین دست سیلان را + جل الوریہ رک شاہ کردن و جید سے و چشم نہیں من جباب
 ہر کس کہ وید + زمینان نہ گے در گردن از جل الوریہ + جبر ہر دو موصدہ کنیا از دلکی و خیس رطاب ہر دو چیزا
 سہل و بھنے یعنی کبیر ہر شتہ اند تاثیر سے رطاب کشتن دست صدف شود روشن + کہ نیت مانت ترا کہ جبر
 باشد + مخلص کا مضمی سے ترا سجدہ صد دانہ ذکر مطلب نیت + ہوا میسکتے از جرم مشق جبر سے + جردان
 بالکسر دوت جبر ہوا اور گویند بھی کاشے و صفت از یکے شب سے یکتلم از تیر گے شب جہان + ہر دیا ہر شتہ
 چون جردان + مع الہیم حج خرمیدان کنار از ثواب حج بہت آوردن صاحب سے حج خریدن در دیا عقیدت
 رسم نیت + ہر کہ مدایا جبر سے او شصاوت بخزند + حجاج مخفی ماند کہ حج حاجی حاج تشہیر جیم ہست حجاج
 لیکن فارسیان بہ نیمی استعمال ناید ہر نرے سے سردان ہر پخت تو ہر سہ می + ہیران کو کہ حجاج ہر سہ
 کے بحر الاسود جباب بالکسر پردہ جب شہتین جمع و باللفظ افقن در گردن و برداشتن مسئل خواجہ شیراز سے فلک
 تا کوشش جباب بردارند + ہر انکڑ دست جام جہان ناکند + صاحب سے اگر جباب کے از حد ہر شتہ شوشے
 چنین کیسکتے از مردان جباب اینجا + حجامت بالکسر خون کشادان ہادی خون سے کند رحمت مطلق بلا جان
 دیران + بکنہ والہ مدار پنے کہ حجامت + حجت بوزن حرمت دلیل مبدان حج جمع گوید + ناطق استوار حکم
 مبین - قاطع - حوجہ - دست از صفات دست و باللفظ کفرن از عرض نمودن برکے تاثیر سے ہر لہری قدرین
 شمایلی کہ تراست + ہر رحمت قاطع ہنیک لگرو + خواجہ شیراز سے بر جسم دینا کو مع میکند + مجال چہرہ
 تو حجت ہر ہست + افضل الدین خاقانی سے نافذ کجیت زمین بر نشا کر کہ گفت + نیک بر کئی ہر ہر صورت
 زیبا سے من + نافذ گفتش یاد کہ کو کابست معنی حرمت + ایک اینک حجت گویا دم بویا کے من + حجت حکم
 کہ مضمون سے کہ زمان حکم ہر خود فرد کشند عالی و مقبہ طو سے کہ نکار خان سے شد درازین حجت یا رہتا ہر کجا
 از زیر باد + حجت حکم بیار و رخ سازد شور دشمن + جملہ بالتحریک ہر وہ کہ ہر کے عروس مرتب سازند ذہاب سیان
 سکون استعمال ناید ترا جملہ وادو کے نیز خوانند مجال جمع و باللفظ لبین و لائن مستعمل جانے سے عقدہ ہر کرا با جاب
 امشب استبانہ + جملہ باید از صفائے خاطر و ادوات + مخلص کاشے سے ہست گزارا اعمال ترا حسن قبول +
 خلوت خواب کم از جملہ دہادی نیت + خواجہ جمال الدین سلمان سے لکیر خوان ہر دویدہ کشد سوی بہت

بهشت * خاکپائیس زبلی مرمر با ب تجال * جگله گاه و جگله خانه مکانی که جگله را در آن ترتیب دهند عرفی در قسیمه
 سه بجگله گاه زینجا که بود و بسف نزار * بر برقع سرکنان که بهت حسن آباد * یوسف که بهت برین صفتش درست *
 آنجا که جگله گاه زینجاست جاه دوست * جگله سازد جگله کشم خسرو و جگله کش جگله بکران باغ * خاص کن سطر
 مقصود باغ * حسین شناسنے سے پائیس تا جگله ساز طالع تو * نرم راوشن ز خزان دزد و مع الدوال الجمله حد
 باضغ و تشدید طرف و جانب حدود جمع و نوعی از سیاست شری و بر نمینی با لفظ زدن و خوردن مستعمل و با نظایات
 کنایه از رسیدن کمال بود و خواجہ شیراز سے می دو که نوعی حسن یافت به کار این زمان بصفت و لاله
 میزد * صاحب سے بیگنا ان در غضب حد کنکاران خورد * نیز تندر چشم شیران بر زمین و نیا اها * در جم
 هر کس گناهی کرد حدش میرسد * کند راند عشق نرم محبتان تقصیر را * عدل را در وقت ظلم ای محبت منظور وار *
 حد ما گیرنے با و سبب چو بیتا که زن * شیخ شیراز سے چو او این آلوده را حد زخم * که خورد اشنام که تو دهم
 حدیه * بهر دو ال جمل افزا ریت زرگران را که سوراخ بسیار دارد و تار سیم ازان کشند و حدیه و ملسش که بود
 مراد دیده * دارد حد راه چون حدیه * و چیزیت از چوب که بسیار گنده باشد در برشش بن مرتزی ضرب کنند
 در معنی از بی نوایان کجج باد های شون ^{غالی} عدم اعتنا بر خم بر سر و سینه دیگر بعضا خلا نند تا چری از مردم گیرند از سرد
 نشوند حد نان بقیع در منتخب اللغه حادثه شغای سکر گوشه چشمی بسویم بخت فکنی * ابرام ملاقات کرده چنی نام
 حکیم انوری سے گبراره کشد رومی خرمشس بخورده * بر خارج کونیز زول حد نان را * حدیث خبرا حدیث
 جمع و فرا گوید حدیث جمع احد و ثب است لیکن جمع حدیث نیز ساخته اند و هر چیز از مقابل قدیم و فاسیان یعنی مطلق
 سخن و گفتار بالفظ را زن و رفتن * و گفتن * و کردن * و فرود آمدن * و هم بستن و بر سجود کنند استمال نمایند است
 شیرین * و لکشا * جگر کوز صفات اوست قبول سے چشم تو خرنے گویند مردم * حدیث ضعیفی است
 صحت ندارد نه لفظ می سے نخستین حدیثی که آفرود * زنده او پوشیدگان را درود * صاحب سے لب حرت
 از پیشش تا حدیثی بر هم بنید * هر ان و قران شای کند چشم سخن سازش * هر مری سے شرم دارد و نا
 با چو تو سے * که ز جانم حدیث بود کند * شیخ شیراز سے مجال صبر تنگ که بیکبار * حدیث سخن بر چو فکند *
 معرجه حدیث عشق کبیر در اهدان هرگز * کمال خنده از بسته بالا همه کس غره بلورد * هر جا که حدیث قد
 بالا چو مردم * کمال سبیل سے آنجا که خامه تو در آید گفتگو سے * بنویز لیسند که حدیث مشک که مع الد ال لکچر
 حذر بوزن مگر بر شیر کردن و رسیدن و کبیر اول نیز آمده با لفظ کرفتن و کردن و دشمنی مستعمل مخلص کانی
 سے سرگرم دایع عشق ندارد حذر ز سنگ * دیوانه خبت انکه چه چون شیر ز سنگ * عاشانے شکوه من ساز
 شمشاد اعد از بان شکوه بستم * بگویم از تو چه چنان حذر فرے تو دارم * شیخ شیراز سے ز جابل حذر
 کردن اولی بود * کزین تنگ نیاید بقیع بود * روزگارم نشد بنا و سنے * من نکردم شما حذر کبینه *
 صاحب سے ز فرے ناک ان سیمیر خندان حذر دارم * که یاد سر کند و سنے که با او در کردارم * سلمان سے
 چرخ تو بدر خشد تضا مفرجید * چو سنست تو کینیا بهر حذر کیرد * مع الزار الجمله حرارت بوزن

سدرت گرمی و لفظ و اشتن و دهان مستعمل نجیبی کیش دی سه شود من هم گرم عتاب بسته بسته به حرارت
 بسد و صبح آفتاب بسته بسته به میر و طریح باج سه حرارت دارو این سخن تا شیری ضرور آید و مجلس جوانان
 یعنی پر سه ضرور آید و غار سیان منی ششم و غضب استمال نماید و نظیر این لفظ گرمی است که یعنی محبت و خلاص
 نیز از بشریت سه اصل خوب و بد کی باشد که یک منی بود و کاه که سه دوستی وقت حرارت و شمعنی حرارت
 خود شدن حرارت و سندان در وجه کشیدن بیاید حرارت برود شدن با لفتح و نشدید دوم آب آواز کند و طهار
 از بیجا فاسیان یعنی آواز خسته لبکو استمال کرده اند میر خسرو سه رسمش ملک بر برداشت و رام لزانجی
 حران برداشت و حراره کردن غذا خورده شرح این بیت توان رسیدن سه زهره که در یافت از ان صبح تا شب
 که حراره جوت آفتاب و میفرماند که حراره در اصل لغت منی گرمی و ندادی است و کاه میفرماند که در اصل
 بود که در غلبه شوق بود و در پند چنانچه در عوف عوام در سله زمانی را که اظهار سایه زد که کند و در جهانه
 دست پازون بانگ بل نمایند گویند که یک حراره که در دنیا چاهین منی مراد است یعنی چون از صبح طل آن حضرت
 نور سه مشاهد نمودار غایت شفت و آفتاب را در دست گرفت و خود بر تنگ آن حراره کرد و نقل که با سه طرفه
 باشد یعنی چون زهره صبح جمال همی مشاهد کرد و در عید سرد خوانی گویند حرارت و گرمی در وقت آفتاب رسایند
 چه تا سه سطران است که در طرفین نهاد که هنگام برودت میباشد و در انباشن تاب میدهند تا آواز بلند و جد بد
 گردد و نجاب اصح تحقیق میفرماند بهترین تقریر است آواز است که آفتاب گرم تر از صبح است و دست بلکه صبحی از عطارد
 کمان است که سایر ستارها نور آفتاب سی یا بند چنانکه درین ایام در منی از فرنگ آورده بودند که بدان مشکلات بود
 نه ایلی زهره می باشد چنانچه از خبر انشاء زمین که آمد که در صد چهار چوبی که با حکام ایشان استتیران نقل شده
 هر کیفیت حاصل بیت آن است که هر گاه از بر تو چال مجوس علیه السلام نوز زهره رسد انقدر گرم شود که وقت آفتاب
 گرم کند چنانکه طرفه وقت نواز آن است حرب کاه با لفتح جنگ گاه انور سه سه کس نوز حرب کاه زخم
 بانگ برود که زخم از نسیب نام خورشکست و صبح تحقیق در صراج تنگی رنگ شدن اسیر که لایبی سه کی یا
 از غم جبران فرج و نار کوشش نفس تو داد و صرح و حرص بلکه سخت از زود شدن و با لفظ برودن عمل سندان
 در تب ساکن شدن گذشت حراره آوده این لفظ حسب شریع و شام است و در عوت شیر و فقه انگر آگویند
 که در هندوستان نیز همین معنی مستعمل است و درین مجاز بود حرام منزه مؤذون استخوان پشت حرام تو شر
 بنو قاسم که کافانیش حرام کذب و حرام گوده بکاف فارس که کن و تو شش اواز حرام باشد و کاه سه آزد
 بر نیاید گویند سه گوده بحرام بکاره از اهل زبان تحقیق بوسند حرامی دزد و دزدان شانه خلوصه عربانیم
 از میاس بسته هبک در شتم حرامیم نیست و محمد علی باج سه چون غریبی که حرامی کندش زود عن ترک
 چشمت سه دل پهلوی کیسوی تو زد و کاه کشرعه می حرامی بود و سطر ب راه زن در راه و حرامی زده عارت
 زده حرامی که عرب انرا بدی گویند اشرف سه داده پیرا بن و ستار و قبارا اشرف و اشرف
 اشب بحر امی زده کان سه ماند و حرارت اندام حوزی که خوانده بر سر ای خود بدند اسیر سه انکه طلاس

در وقت صبح آفتاب بسته بسته به میر و طریح باج سه حرارت دارو این سخن تا شیری ضرور آید و مجلس جوانان

طلاس ملک با چند دام است و مرز هفت اندام که در آن کسب حرف نام است و حرف کفار و سخن بجا گفتن
 سخن شورانگیز شوق انگیز شوق آینه غریب جنبه بصیرت زبانه باطل حق است دل سنگن جانکه از رخ نخت
 سنگین از صفات او بگرفت که نیاید یعنی سخن دور کار گشته بعد و این جاوده است حرف مسروق که از
 حرفه که کتب بود و لغوی که در دست و او زود بود و خود و خواش و مانند آن و مسروق اسم مفعول است از حرفه
 با کس که یعنی فردی است حرف معروف حرف ساکن که پیش یک از حروف ساکنه داشته باشد لیکن در قطع حرف
 که در این مقابل حرف مسروق بود حرف متصل حرف معروف است که با افعال نوشته شده بر آن خواندن
 و آن تبار است حرف تکی خواننده حیدر سه چو در اول لفظان که حرف متصل است و هر دو از دو جهان
 کام اول عشق است حرف جسم از آن علی الرشد شرح این بیت که از حرفهای تحت ایات فتح خرد و لیب
 ابروی بست از حرف تجم و نوشته که حرف تجم را در اطلاق است که هر چند مطلق حرف تجم ازاده نماید و کلام از
 حرف متقطعه خواننده بسیار باشد که در لفظ مشترک بیان و در هر دو معنی ازاده نماید چنانچه درین قطع
 خبر با بیست از لغت بجای و کس که بر هر کجا ولایت و در آن کیشم بر سر کس که هر دو در هر دو معنی
 جنگی که و هر چه با نفس است به تیر و گمان ده و ظاهر است که در هر بیت شامه یکبار بنامی هر دو و بار دیگر
 و در هر دو معنی مستعمل شده حاصل منی که در فتح از حرف تجم است که حرفهای تجم و حرف تجم
 منی حرف متقطعه و آن را در این است و ترکیب تا لیست از حرف تجم میباشند یعنی حرف تجم مطلقا و مکن
 است که از حرف تجم تر مطلق حرف تجمی را در پیش هر حرفی است معروف بر قاعده مذکور باشد اما لعل او سنی
 است که لایحی نیست کلام و چنین درین بیت تمام شرح مطلق حرف تجمی است که پس شکر تو از زبان سنان
 مشاه راه حرف تجم باد و میگردد که حرف تجم است که آنی السامی الاسامی و درین جا یعنی می است
 و کس که از زبان خوانده که عوض تابانی و صده باشد و چنین کس که از حرف تجم حرف متقطعه خواسته سهوا کرده
 درین بیت جمال الدین عبد الزاق نجفانی معنی ازاده است که جدانت لربا از صحر و عا بر گرد حرف تجم
 پیش حرف خوش حرف و حرف حرف و حرف قالی آنچه از کس بشود همان بگویدی فهم سنی و ادراک معنوی
 و ازین عالم است مسلمه قالی و حرف طوطی چه نطق طوطی لایحی است مناسب از حرف قالی
 سزایگران ارض است و در عوسه کفار بر طوطی مسلم که شود و اشرف در مکتب و می طوطی پسر
 و از آنکس بی تفاوت از کس که ای قالی بر حرف از واجده حرف تجمی از آنی علی الرشد در شرح
 این بیت نوشته که حرف حرف آخرت نایب که سخن و در است که حرف تجمی لایحی است یعنی در است
 به حرف الف در سخن چون غین تمام است چه حرف از واجده غین است و غین یکبار است چون عدو تاجی
 فوق چهار نیت بکلام فرق او بعد از آنکه گویند بسیار باشد که از تاجی و کالت چهار تیر کشته چنانکه سلطان الحارثین
 مولانا عبد الزاق کاشی در تالیفات تهریج این کرده و گفته که مراد از بجه چهار عالم مجده عالم است که عالم
 جردت در عالم ملکوت عرش و کرمی و کلام کس بود عا حار لایحی و اولیة تفسیر باشد تفسیر طوطی چهار عالم کرده اند

تا مشرف بر کمال نطق و دمای ایشان چه در دمای فوق نهد نیست و در نیت که در اذ حرف آخر بجد دالی باشد
 یعنی در وقت تکلم متواضع است و کلمه راستی در مصرع نانی بر این احوالی است و همچنین اگر حرف نخستین بحرف الف باشد
 شود بنا به اعتبار صورت بلکه با اعتبار مدوی که الف از بر است و این موضوع است تا حاصل معنی مصرع نانی آن شود که در این
 یکسبت یعنی کتبا و بیله تریک است و نانی خرد در بر بعد نیست و عیناً از حرف آخر بجد همین اراده نمودن اولیست که کما
 حرف در وقت کلام درازی که تحریر این در وقت را در گیره ظهور سے سے زبانی و کلام کن این علم + داناشا سے حرف
 مدتی گریا + حرف بار کبر حرفی که در کلام بعضی مردم بے قصد و خواه ناخواه واقف شود و از آنکه کلام بهم گویند
 تا اثر سے هر جا که است جمله که علامه تیر است + چون بار کبر حرف زیاد و کمر است + حرف استخوان مار و هر دو در
 وقت دار و نمودار حرف مستقل که اصل داشته باشد و این تعادل حرف پابر بود حرف پادرو است تا اثر
 سے بدست آوردیم از نقض نکتین خاتم یعنی + که در اول جا که بے حرف بر حرفی که ندارد + حدیث زلف خوبان
 حرف پاد است + محمد بن شوکت سے زعفران حسن منی ز کین شود پیدا + که بشه چاه بوسعت خیز حرفی که ندارد
 اثر سے سی کن تا از تواضع حرفهای نمودار + در تیر پسیده میگردد و از صفا استخوان + پیر می کشی شیراز سے سے نم
 آن کلمه بر روی که در ام + صفت کون یکا گویم + صاحب سے در خیر جو هران که هر بار از آورم + حرف جو هر دار
 از تیخ زبان طعم دریغ سے من در صفت جاع زن بیات + حرف پابر و جاکویم + ملاحظه در تعریف و
 سے ز بس نیزه حرف پادرو + بود صفت مسجد بنا نقش با + حرف آبار حرف کتبا پابر و بر سخن خوب حرف
 جو در ارتقا ملاحظه بر کلمات نیزه سے زبان تیخ زده ای کتبا زنده ما + بکار خصم و بعد حرف آبار کند + شوشانی
 سے آنش هست از هر جوان نادر و حدود + دست و در نیم و حرف آبار من نهد + صفا از انی خاشع سے خاشع برده
 باو تفت انداختن بود + گفتن برده صاحب حرف آبار + سخن آبار برده سخن که جمال که بصدق برده و در
 باشد در اهل زبان تحقیق بر کسند حرف سرد و حرف خشک کتبا از سخن نیزه بے اثر حرف دایمی حرف چلو به
 سخن چایده و حرف بے ربط و حرف بر بیان و حرف بوج و حرف صبک و حرف کم و حرف اهل حرف بجز
 در حرفی که از کس تحقیقی طب گویند سے از بر که زخم دل را درین عالم حکیم + غیر حرف سرد و هر هم کافر نیست
 و بعد در صفت زده سے بود بین در چشم اهل نظر + ستمهای چایده شش بر سر + صاحب سے حرف که بر کتبا گویند
 برده سنگ هم + هر که دانه که خارج نیست در جواب + حکیم سے کرد و حرف سرد بر حوصله تکلفت +
 آشوب از نسیمی دریا از میدان + حرف رحمت و حرف کلو که در حرف خاطر بوج حرفی که طبع در استماع آن تمام
 کرده پسین بیاید ظهور سے سے ازین نرم چشمان حرف رحمت + بیاید جواز تفت خصم نکت + تا اثر سے حرف
 خاطر هیچ کز آن زبان نخت + تیرا چون شانه زدنش نمی آید برده + حرف مشکل آلود حرفی که سران در خیر
 نشود و بعد سے بیاید بر رسم از یاد حرف مشکل الودی + چرا امان خود از خون من بیاصل آلودی + نقطه اولی
 در مصرع اولی بیای کلمه در صبح و دریم بیای مودت است و چون مراقبان ایامی مجهول ما هم مودت می خوانند
 شاعرین بیت بیای مودت فایده کرده حرف پهلوار و سخن پهلوار و کفایت پهلوار حرفی که زیاد از یک

یک محل و پشت پشه و نیز یعنی کتابه و در هیچ انما تیلی سخن پهلودار سخنی که در میان دو کس اتفاق اندازد بطور سے سے
 خاطرت ماحرف پهلودار میسازد و نگار و راستی نماید شود و سود نیسانی بخرد و روزگار نیست از ایشا زمان سخن
 پیکتس ز نشینم که بود پهلودار و اسیر سے گر کشای در جن منبند قبا که حرام و بشنو و از لاله و کل حرف پهلودار
 سلیم سے شکوه از جو حاصل میشود و اباب دولت ما و نادر و بجر سے هم که آتاریت پهلوی و صاحب سے
 زلف پهلودار خالی از رخت و روزگار حرف پهلودار شه و عالی سے مزاجن حرف پهلودار در اول نخلد مردم
 بر کفن حرف نشیند هر که پهلویفین و سیغه بی بی سے چو صید گفت به پهلوی اسپت او زرم و مرگشت این
 گفتنای پهلودار و طهر سے سے نفس بر طری شتری فرود پشت و بسینه سے حدود ان چو حرف پهلودار
 حرف در قبال بیخ نظامی و در خمر شیرین سے مزین نمیدورین حرف و در قبال و حرف مسلسل گنایه از حرف
 مربوط و دراز و چیدار خان گز و سه حرف بگنک ناله ز رخیز آرزو و مربوط اگر چه نیست و لیکن مسلسل است و صاحب
 سے مسلسل حرف ازان ترکان خوش تقریری ریزد سخن زین خامه نو لاد چون رخیز سے ریزد و حرف نهنگ
 در قام قصه از یک تا نکه خامه نازا نهاده گوید نظامی سے ازان نهی حرف شکلی کشید و که خوب و غالب
 اند شد پیر و حرف چین و حرف بکر عیب گیر دنگه چین طنز سے زلس خامه بسیده ان حرف چین یکسیده کرده
 دندان خود پر نشین و شیخ نیز از سے چو حرف بر اید درست در ظم و مراد همه حرف کیر ان چه علم و حرف کش
 محروم ز بسنده میر خسر و سه نام کل ناز نا خامه کرده و نایم ماحرف کش نام کرده و حرف در قفا زون نیست
 کردن دانش سے دم کن از صحبت که در حشت از دور وی بفرست و با کس نشین که حرفش از قفا باید زد ان و
 حرفت چشمه دار شلاحیم و نشین و مادد عین و مادد آن که در ان در کشته پشه نورالوین طهر سے سے نازکی با
 ر قس مین که حرف چشمه دار چشمه با در موزار عظمی ایسه زدان و حرف نمانود حرف چکشی حرف بچار
 با در جوانا خدش هر که چیر سے است که لغز بکش سازه بخلاف رکنه در غالب نیز ذنمت خان عالی نوشته
 بسدان حرفهای چکشی دانش را نیکو حرف شناس و حرف آفرین و حرف ساز و حرف پیمای و حرف سیخ
 بر که ام عودت میر خسر و سه معلم آفرین نکه شد حرف سخن و یا موقت در ایز از حرف رنج و طهر سے سے نکه
 واضح ز خاموشان شنو و درستان حرف ساز ان بهم است و صاحب سے حرف پیمای مراد چشمه در حیا نشین
 هر خاموشی بلب دهل گزنی شد مراد سخن کش خامه حرف آفرین را سکیند گویا و پیمای خود با پیر سیخ مغز
 از استخوان برودن و گره تیره نیکو حرف نوجوان را و سواد از مردم روشن میکند چشمه که گویا شد و
 حرف کلوز سخن تند و خرف سے خجرت حرف کلوز بر بردار و است در زدنش ضم ز با نش گویا
 حرف زدن و آوری و گفتن و یافتن بنیسه کن گفتن طهر سے سے تقسم حرف طره ی با فذ و در نه با خال
 شکیب و راه صاحب سے که با حرف شهبان عشق میگوبد و هر قلی یلی سے زان جفا پسته کسانے
 که خبر سے گزید و از حالت بزمن حرف و گرسه آرد و سلیم سے عشق آمد دبا سخن از حسن بیان زد و خبر
 من تابه در بر معان زد و طالب آملی سے طالبیم با همه گستاخ زبانی اما حرف بیله طکت نوی تو تو ارم زد

حرف برسم خوردن و شناختن و شنیدن و بزود شدن هر کدام معروف پس در لفظ سکن بیاید صایب سے
 نیز کہ لفظ شاستہ بر حسن رسد و سواد خطا کو کشف و در بستان بیت و مرزا بیدل سے اہل سخن از گردن انلاک
 زنجیدہ برسم نحمدہ حرف زبچون کاغذ و در حرف ہمیدن استوار است لافا کسم شمدی سے گزوم
 حاوش عرف از سرتر کان پروہ در چونہ سے منعوشے اور وزن یکزہ حرف چیری رقت یعنی چیری
 مذکور شدن بستگان و لفظ موزن بیاید حرف کشیدن گناید از دراز کردن معنی مخلص کاغذی سے گرچہ در جمع
 دانتش شرط باشد ختمار و حرف بلفش تیران نادان محشر کشیدہ حرف از دل کشیدن و از دہن کشیدن
 و از لب کشیدن و حرف کتاون و از لب کشاون و در کردن و حرف از دہن گرفتن و از ہوا گرفتن ہر کدام
 معروف ہوا کاغذ سے گھنے زون کے جدا ہون میں و ہجرت گرفتن از ہوا میں و صائب سے گز از دہن سخن
 حرف ماز نہازہ ہا سیا چو شدی ہمار فریت راہ بہ لہوی پر از خون حرف کن زلف و دنا کتساہ سز این
 نافر اب پیش نگران خطا کتساہ و دغم کہ بیقرار این در دجا کتساہ حرف نکایت از دل تیاب یکشدہ و کج
 قیلے سلیم سے خوش آنکہ خستہ دلان سے زبام حرف کتساہ و چون خطہ از دہن تک یا حرف کتساہ مرزا بیدل
 سے نواسے عند لیان کہت کتساہ درین سخن و مگر دنیا القبل کہند حرف از لب جوی و حضرت شیخ سے
 از خجہ لب کتساہ از دہن دلان حرف سے و کیرہ ہم اچانک و عجز بسیار را و حرف کتساہ کتساہ از حرف
 خود است و درست سخن و از عمدہ و حوسے مذکوران در بین تھاس حرف بر کتساہ سن و نشانہ چنانکہ
 گذشت حرف دوتا کردن از سخن بر کتساہ حرف دنا شدن نیز یا فن حرف دہا فن قول فعل بیامی مخلص کاغذی
 سے کتم زیاد در تو سے بیدرم و ہستم زخم ہوتا شد و حرفسم دنا شدہ و تحقیق نہت کہ دنا شدہ بطن
 نیز شدت چنانچہ بیاید حسرت میں ہوتا میشتو بنی از حرف خود بر نیکو دم و ران قائم حرف پیش رفتن ہون
 کتساہ بمل آمدن تا نیز پیش یا در کتساہ و نیز و حرف پیش حرف تو اکون یزود و حرف در کتساہ کہن ایرا و کتساہ
 صائب سے فقر آداب را در ہم سے شہزادہ میت و در حرف در کار فاطون یکزہ و حرف ہستم نیز زون
 صائب سے در جلوہ گشیں زخم نمایان بود آغوش و تر کے کہ ہستم نیز زون حرف بجد خویش زون
 سخن باز ازہ خود گفتن سے حد وحشی نیت لاف عنق سلطان حسن و حرف باید ز کج خویشین در دلش را
 حرف نیات کے ہادق ظرافت و استہزا کردن اشرف سے نہ گوہرست کہ باشد بحدہ کرواب و نہادہ
 جو در حرفی بات در بار حرفی از ولایت کا حد ہت معایہ کتساہ و تقاسوس الحرفین الحمد کون و جید سے
 این واقعات نام صوفی و با نقطہ سے اندیا حرف سے حرف سخن از زبان کے سخن مراد و خبر از زبان
 کے بستن تاثیر سے بیجا سخن از زبان جانا کہ بستن و ہشدت بست بسر زبان بستن و با آن در لب لہر سخن نگویہ
 چہ عجب و با میں در جید عقد تران بستن و کتام میشود عیبے کہ از من معنی گوید و چون لالی کہ بسیار و کے
 حرف از زبان او و حرفہ بالکسر کتب پینہ سے ہمت تاثیر بازار جہان غیر از سخن و کتب حرفہ ہستند
 پینہ ہا و حرکت ہند عظمت جنس دین عند سکونت و صاحب کتساہ اللہ کہ یہ این ہسم صد است از فضل

باز فعل ثلاثی مشتق از تپتی حرکات جمع ذوات سیماں لبکون زیر استوائ گشته فوقی زوی سے زمین و خورش حرکات زمین
 و اول بود اگر میداد نیز سے خورش تا بود و طرز سے سبب نیز حرکات میں کل اندر خ ادوات میں شیرنج حرکات
 میں کمر و او بارانده میر خورش و در عجاز خورش سے لاجرم لہذا حرکاتهای نازک تر شده است و حرکت دور سے
 حرکتی که از گردن هم سبب چون شرح زدن صوفیان در سماع و در چوبان ماند حرم با تحریک و حریم گردان و خاند
 بود ذوات سیماں یعنی مطلق خانه مکان استعمال نمایند چون مضامین گشته بسوی محلی خاص و اضافت عام سله انخاص
 چون حریم خرابات و حریم میکده و حریم ویر و حریم چین و حریم نایع و حریم بیخه و حریم شخص و حریم دین و حریم دل و حریم
 سیند و انشالی آن دین از جهت تعلیم بود از عالم حضرت کفرستان دین مصرع عربی سے در حضرت کفرستان
 تجاذه چنین باید و ایاقا ناله سے کور فخر طبرکین و حریم نایع و انجا اقامت قد و بجزی او پس است و خواجه صفی
 سے قسم بحرمیت بیت اکرام کرم می و حریم میکده هم چاه زفری دارد و حتی خانه که فراتی علیه از قریه هزار شرمه
 این بیت که سے به خاک پای تو صد بار پیش گفته زده است و سپهر نایع سیماں و تحت کرسی را از شمشیر خورش
 بعد از آنکه در حد این نظم عدل از جاده صواب بنور شعرا متنوع بجا نوح سانه گفته کنون سیم است که در بعضی
 اوصاف مرع و یجاد غیران چند ان غلو گفته که بجهت حال عقلی رسد یازک کوه شری مستلزم بود در این بیت با تپتی
 که قافیه اولوی است از آنکه شمرده و متصل به کراین در بیت و اگر که که شمره ازین جنس بسیار گفته اند که اگر سخن فلان
 بی شمر چنین بود ز چنین است و تو چنین در فلان پنجره خان کرده و چنین کرده و بعدین عبارت دیر او اندک کبره
 بعضی از دیگر قصاید حکیم بعضی از می شعرا چنانچه این بیت قافیه که در مرع به رخ و گفته سے نوح زمین علم است که در
 من بری و مظهر کشته علم بر طرفان او و درین بیت میر نر سے سے چون بر سر وی چید چاک در کا شانده
 صحیفه ماسعود محراب یا میخازیه و از آنجمله است گفته که ایچله ناشایست دور سے بر تریعت و ایل بر بے و عبادی شاعر
 و قوت صدق بود درین بود نوزده من الضلال بعد الی زبته حال تقریر آنکه شاعر او در کتاب و مبادرت
 باستعمال چنین کلمات احتراز از اسی است قریه حرکاه و در حقیقت از علم به نگاه دین نگاه کل مرا تا تیر سے تا کس خست
 در دل بیکته قاده و آنش حرم خانه آینه قاده و عربی سے ما سجده بر سایه دیوار کشیم و زبانه اولین بر کا
 حرکاه صمنا و در حرم گاه دل جمله که بلع غمت و حاله مریم و زجریم اگر است عظیم و طوق سے نچند و صدق
 سے چینه بطاق شاعر به کل حرکاه عروس حسن را کجند است و در زبانی جلیله از علم شمره بحال اسم کل کلب
 آبی در مرع غاری ز جهان بگیم سے مهد حرکاه بادشاه جانست و مهد نشین خانانده دستمه و حریم هم پیشه
 و نیاز در امری حرمت با نعم نوز در چند شدن و با لفظ دشمن مستقل حریر ابریشم دوز سے نزا با چه نفس
 حریم باخته آنکه اثر مضایب خود ابایی داده باشد کلیم سے حریم باخته بهر زبانه بسیار شده و زبانه دل بر
 قدر جان نیداند و حریم باخته با خود همیشه در حکمت گنایه از انست که منعم و متول ملا فلاس و تبه تری حویب
 خون و خفت عقل است چه قمار از ان هر گاه با بر ابایی داده باشند دریم با خود چون دیوانگان در جمل و گفتگو
 میباشد حریم برده کس که قاده زده سے حریم می برده باشد میان ما هر طری سے آدمی تا کسب یثنا

کرون آرم شد خواب خوش بر آنی ای حریف برده را محاسبین المهمه حساب المکر و الحکم شمردن
 و شمار و یعنی معالجه نماز چون حساب پاک کردن و شدن در سر بشدن که مراد است حساب کردن که
 اما حساب کردن چیزی چیزی را کنایه از بر شمردن و مسامی داشتن بود ملاحظه را که کل خویش را بر تو از او کند
 حساب + خود را بنفشه سایه آنو کند حساب + آنفی سے بروم کن لمرود آن سان حساب + که زدا تو انش
 گفتن خواب + سے خال بیاہ راز چہ رونافہ نشمرد + چشم ترا کہے کہ باہو کند حساب + تھی بجای خود
 معرفت شود + چون سرور آبان قد و بگو کند حساب + حساب سے بدان قیامت پاک تو آنکو خون من
 بین جا پاک کن کے شکل با خود حسابم را + طاقم مشہد ہی سے عشق آمد و شدم ز خواب و عقاب پاک +
 دل از دور کن چشم و کردم حساب پاک + سالک یزید سے را چنانہ بر میگردد از یک قطره چون گوہر + اگر ستے
 مد جانی حسابم پاک میگردد + حساب بر ہم زون سرشته حساب از دست و اوان زلالی سے شکر است بشیند دوم
 نیرد + حساب ناز بر ہم شیرد + حساب و اوان حساب کردن حساب سے اگر چه دور از ان نبرم میتوانم داد +
 حساب خندہ کل پشمار گریب شیخ + حساب گرفتن سے عقد زلفت گرفتیم از سر زلف + چند گیم حساب نامہ و
 گرفتیم حساب چالش جاہ + نوح از صدمہ فزون آمدت + بحساب گرفتن شہر و شستن تاثیر سے ناز تحویل کند کند
 با خلق شب و روز + چه حساب است کہ ہرگز گرفتیم بحساب + نقد پاک سپرد است بخود ضم و نعل + غیر خود را
 بجمی نیت نیک و بحباب + حساب از کہے بگرفتن دہر و شستن پر و ان کنایہ از رسیدن و بورت گرفتن از چیزی کسی
 کاشے سے روز سے بعد کہ بر بختین شوم + کبری اگر حساب کلونی زشت ما + خواہ شیراز سے خورد پیر کی
 من کے حساب بر گیرد + کہ با خود ضم غفلت عشق سے بازم + تقاضی سے حسابے برگرفت از راہ ہیر + بود کہ
 زائد پاک تقدیر + حساب سے از ان زمانہ عالم حساب می گیرد + کہ در ظلم و انصاف خود جھابا نیم + ز چہرہ تو
 بہشت آب تاب بر وارد ہر بلوہ تو قیامت حساب بر وارد + ناظم تبریز سے ناظم بود سلسلہ آہ چون کہ باز
 چون ابرو حساب از این دوران بود + ظہور سے سے اشک شمرده بیفتانم + بر دستہ غم ز من حسابے
 حساب روشن کردن در سر کردن پاک کردن حساب شرف سے سری کہ می طلبیدے بخت و ایدم + حساب
 او تو گوید سسر بر اموز ما سنج کاشی سے نوی در حساب لہنا دور کہ دل من + گوید کہ با دل من کردے حساب روشن
 حساب بر انداختن کنایہ از آرزوی و صواب اندیشدن تقاضی سے حسابے کہ خاقان بر انداختے + بغیر ان
 دو کار ان ساختی + وجای دیگر نقد سے حسابی کہ با خود بر انداختی + چنان نیت بازی غلط ساختی + حساب خود
 در شستن بخود منور بودن سلیم سے خاکساری پیش نمودن از او اعتبار + کہ حساب داری از خود در حساب است
 حساب بہت بودن دور گشت بودن در کفشت دادن بر + ہولت حساب بہت میکند خواب خیر و نفعین
 در شرح این بیت سے بیابھی جو در با بس نیت ار + حساب بیایان در گشت او + میفرماید کہ در اواز حساب
 مانان حساب منازلی مفرود است و در گشت بودن آن عبارت از خود خیر متواند شد بیکے اند مقدر بر رک
 دایم در شکر کشیا بطرف حد و غنیمت است کہ بر طریقی و سبل خود بسیار آگاہ باشد دوم آنکہ چون در حسابے

حسابهای عمده محتاج بقلم و دوات و کاغذ میشوند و حسابهای خرد را عقود و صحایح کفایت میکند پس حسابیان
در کثرت بودن اشارت ببلوغ کمال فطرت و عظمت و خرم و خوشنیا رسیده بودند و آنچه از خجاستها و پیشو
که حساب و تفرقه که با کثرت نسبت می یابد کنایه باشد از سوسپست حساب در عالم کثرت شمار کردن چنانکه
گذاشت درین سینه مراد است و درین بیت میرمغزی سه حساب درش بود اگر از کثرت بدید و اگر چه ملک زمین
را بر دست دوست حساب و در تخمین درین بیت محسن تاثیر سه بر نقد دل که سه بر دآن دست خوشن نگار
آخر با حساب با کثرت نید و حساب نگاه و در آن که از ادعوت هندوستان کبر که گویند عرسه سه
از شهر کم کثرت حصیان من بر عرشه فند و حسابگاه قیامت چو ارض نشا پور و حسابی سرودن و چرخ
که قدر سه و ششانی در شسته باشد ظهور سه سه حسن تو حسابی شده در درجه حسابت و خورشید
در شاک تو چنین در تب تو ثابت و حساب الفرموده و حساب الفرائض و حساب الطلح موطا بر نصیر آباد
در ذکر مقدمه در احوال شاه عباس نامی رفته که در تاریخ کوروم طاجلال پنجم حساب الفرموده پیشرفته
تا آخر حساب بختین شرف از مال و جاه مقابل شرف نسب بسکون موافق و مقدر خیر سه حساب حال موافق
حال که در آن کم ذریات را در غلظت نیاید غواچه شیراز سه حساب حالی نوشته شده ایامی چند و می
کو که در ستم تو بیجای چند و حسد با نفع کینه و بد خواری و با لفظ بدون درون در مشن بصله بر و با لفظ آن
بصله از ستمل بر میز سه سه گرچه قدر ملک از قدر شیر است و با وجود تو ملک را حسد بر شیر
حسد گشته حدودان ترا اصل و نسب بچین و در جز بود در چشم محمود کلیم سه شکر با گوشتی چرخ که از گوش
نیست یک کس که توان بر در بجایش حسدی و صاحب سه بد دست کینه بر شیر جسم لا نوم دارد و که ششم
در آن رکل حسد بر ستم دارد و حسرت با لفتح دروغ و پشیمان سه و خشک جانگناه موس که از صفات در بر
ز شیبهاست اوست و با لفظ کشیدن بدون و خوردن و بد در بختن و بیرون بختن و نذر خوردن مستعمل
ظهور سه سه حدیث بت زبانش با بر حسرت انا زود و زکام برین جوشد اگر شهیدتیش و سینت
بے سوز دل آید بچهر است و حسرت در عی خودم تا پشیمانی بس است و زنده جوشش خواب دل در جگر
ز دل حسرتی چند بر زم بدر و شیخ شیراز سه چاره نیست بجز دیدن و حسرت خوردن و چشم سه که کفر
که به جید محمود و مرزا بیدل سه از روی در گاه لستم در گیتاشد م و حسرتی از دیده بیرون بر نمود بر اندم
علی قلی بیک زکمان سه چون سه بر جگریش نمک بپاشم و بچو صکلان حسرت بر هم خوردیم تا بر
تا که ای سرکوی بار شده حسرت بدلت جم و در آن خورده است و تاثیر خفته است نیاک درت پیشه و
حسرت کجا بلبستر خجای می برد و فطرت سه نه تا شاه حسرت بکشد از نار کیش و دل آید هم
درخت ز محمدی رویش و دانه بر سه سه و تلخی درون است هر سه حسرتی بدون و که حساب
خلاصی در گرفتار آن شود پیدا و کثرت حسرت و ناخن حسرت و دندان حسرت و لب حسرت
آب حسرت و رشک حسرت آصف سه ساتی با چوب ساغر عشرت گیرد و زاپاز دو در دندان لب حسرت

کرد و علیغیر از سه حکمت چاهم بر قیام حضرت به برندان حضرت میکند دست و خودی سے ہر
 کسبم باغ نور باغ جان کشت و خودی سے دل باغ حضرت کہ حضرت خانہ حضرت کہہ و حضرت زاد
 در حین سیم طالب سے عبد ہار کرد و کلز کشت و عاقبت بہ ریاضہ بوی ہیدی حضرت در راہ بہیدل
 سے تقدیر حضرت خانہ ہستی صدائے عشق نیت بہ کے مدہامی بہت آوردہ مجموعہ دانش و فیاضی سے از نالہ
 عاشقانہ من حضرت کہ کشت خانہ من و خودی سے ہوسا کار کا ہی برمی برودند بسیار زدہ بر پیش
 عشق از خانہ حضرت خانہ میسازد بہ حضرت کسبل و حضرت کہ از حضرت نصبت و حضرت کس حضرت تریکا
 سعادت مند ابیدل سے و یکستانی کمن آبی کسبم تا زود حشر و سرور حضرت زدوش جلوہ شبنم کتم و دانش
 سے رے شور عشق فارغ از خدمت ہوس ساز و حضرت کس بیابان دوزخاں مرا و خودی سے نما ساخت
 این کا یاد پر ایم کہ بر حضرت کس نام حضرت سے نیت و یکلم سے حضرت نصیب طایرین بوستان نم و جیازہ
 در بہار از گل بیشتر کسبم و حسن با نعم خوبی محاسن صبح و بختے حسن را بہ تمامب اعضا تقصیر کردہ اند ہوا از ان
 حسن آدمی بہت از مطلق حسن و الا اطلاق آن بر حسن بیار و حسن کستان و حسن معاش و حسن معاد و حسن ملک
 و حسن قبول و حسن خدمت و حسن سعی و حسن ظن و حسن تدبیر و حسن تردد و حسن طلب و حسن اتفاق
 و مثال آن نیز صبح بہ شد بر تقدیر نشین شعلہ رنگ تجلی بر تو تجلی فرکت نور پردہ سوز نظر سوز جان سوز
 عالم سوز تیر سوز حیرت افزا و طرا کیز عالم شویب عالمگیر جا کیز بہ شکوہ بالادست بی بروا عقیدہ بیباک
 بے حجاب جیشم سبکین دل بر کش نکار شوخ شرتے جلوہ برق جولان پریرا ہذا از دن دلکش و بوی
 دلاویز جانمرا عرب بتیل بے شریک جاہدان جاہود بے بقا بیک برہ از سادہ اشعار دانشا شناس
 جوان خرو سال جا طلب شرم آلود کلو سوز خدا و خدا آفرین ساختہ ایمان کامل نام اوصاف و عروس برق شعلہ
 از تشبہات دست وز ابیدل سے از صبح خط حجاب شعلہ شمشیر کاشاکن و کہ تکمین میبکد چون رگ یا قوت اردو شہ
 کاسم شہدے سے ز برق حسن پریرا نام جبرائیل و درین یاد ہمین یاد شد فرستہ را و طیر الدین خارا بے
 سے عو حسن ترا سچ و شہیاد و بگاہ جلوه کردیمہ کاشائے و وبالفظ بالیقین مستل مرزا صاحب
 سے کدازہ دیدن رنگ ملک کامل جبارانہ و در کہ حسن کامل از خط شہ رنگ ہی بالہ و مرزا صاحب سے از حسن
 اتفاق ضیقظن و سے شونہ و بیستہ شد جو ہر ہسم بار میشود و اگر جہ ماہر شش از بخش ترا کندہ ایم و
 پیمان از حسن ہی با نیا کس مرندہ ایم و حسن گندم کون و گندین رنگ و گندین حسن سنج کہ بسا ہے
 تریہ حضرت سے نباشد قسمتی زان عزم کل خوشم جیش را کہ در خط تصرف کردہ حسن گندم شش را و در حسن
 واقف سے کہ کسبش شہدے بر حسن گندم کون یار و ہر جہ آید بر سر فرزند آدم کدرد و حسن خوش شہد
 سفید حسن حضرت خدا ان گذشت حکایت حسن یحیی سے حسن سبزی بخوبی بزرگ کرد کسیر و دلم بر بانک
 بود کہ قمار شدم و حسن بوی حسن زد کہ بسوی ازند و در حرف نہد از چینگ بزان گویند اشرف سے
 اگر کنز بہت نیک دان طوار عشقت و حسن بوی آن انیدہ ہم بہ نیت و حسن صندلی رنگ حسن شہد

مہمانی و حسن مشکری حسن سفید کہ زردی زرد چنانکہ کجا قیام و ایما شدہ سے کلمہ سیرت کلمہ طیبہ و کلمہ
 طالح و کلمہ حسن صدی کلمت بہ صاحب سے اہم چند خوش آید یا شاید در روز حسن مہمانی و کلمہ
 و روزہ حسن کلمت حسن در عایت صفا و جاسا لکیر وی سے این حسن کلمت کہ نواری فرشتہ صبح و شب
 کہ در چہ ۱۰ و آفتاب شستہ حسن نیز تک قریب حسن مہمانی رنگ بہت صاحب سے نکلت رنگ کلم
 کار شیشہ بادیا + حد کشند حسرت کینر کسا فتاوہ حسن فرنگ کناہ از حسن بقیہ چاکر فرنگیان را ہی آید
 فطرت سے بریں داغ و کھای چمن از آب رنگ او و کلمستان لالہ زرد سے گشتہ از حسن فرنگ او حسن
 کلمت ہی حسن بسیار صبح فطرت سے از بزرگ اول زون حسن کلمت ی کند + حسن جا کلمت سے حسن کلمت
 بران مالیدہ باشند چنانچہ سنای سپران و جو سے کجکان و بیبا شد تو با شن خان امید سے حسن جا کلمت و لبر
 آتش خوی + بردار آید خاطر از رنگ شب + حسن پر شستہ و شبر شستہ و بر شستہ سوختہ حسن شبر و کلمت و دانش
 سے کل دل تابہ در صباغت نمی رود + حسن بختہ سوختہ لالہ و یہ شستہ + زہالی سے چہ میدید حسن تیر شستہ
 کوا در کس چہ نہ تبار شستہ + امید در تربیت خشت نیز سے باہر حرار کہ چہ چون رخ نمود + چہ حسن شستہ اول از اہر
 حسن تک چھین حسن اصل ضعیف حوسے سے حسن تک شبان مجیدیم + از وین آفتاب تو بہ چہ حسن مہمانی
 و حسن مہمانت سے کہ کجکلف کسند و بمقابل حسن خدا داد است حسن بہ اللو حسن ہر وی سے دارند طلب و نوبت
 نظر بردار دم + ابراہیم حسن حسن ابراہیم + حسن ابوالی غرافت و خوش طبعی متقانی سے گر گویم سخن از حسن
 ابراہیم است + از وین و نیک برق در کت فرچین گویم + حسن کیمت شہریت وین شام وینا و عبد اللہ
 مانعہ در عزیت صاحب تران و رنجہ اوجانب شام سے عراق عرب ما جو با کرد + یاد حسن کیمت را یاد کرد
 حسن صباح نام زہور کہ حقیقت یکبار سے او در نہ کہ دولت شای مجلا در کتب تواریخ مضملا نہ کہ است
 عالی در کجا حصرہ حیدر اباد نوشته کفایت خان کہ در امور کے رسیدش از حسن صباح شیش است و ہنجان در طلبیدہ
 گفت کہ اتم تر زہور نام من از ارمونی حسن بانندہ در لفظ بانندہ بیا پد حیسے با نعم گرمی از سادرت حکیم اللہ
 نام تھا سے از دستے نام چشمہ در حوالے گفت نیز و تاثیر سے کہ کن رحیمے آب خوردہ + از ساغر گل کلاب
 خوردہ مع اشیں المجر حشر بافتح بر تخمین صاحب سے روی ہشاک خون ہر وہ ہی آری بچہ شش +
 جلوہ ستانہ حشر زرد اہیکہ + و بیعے محشور کا از است حضرت شیخ سے صباح میل کہ کوتا قیامت اکتیرم +
 بسینہ حشر کلمہ در خوا سے پیمان را + دبا تو یک فوج در عراق تواریخ دوا حق کلیم سے یاد سے ز خط و خیال
 چہ جوئے پے قلم + در کشتن مور سے حشر سے را چکند کس + دبا لفظ امرون و بر دن و کرون و کشیدن و کشتن
 در تخمین و کستان بر خیر سے استعمل تھے سے بثمان عباس خود سے در + فرستاد نشان بر سران حشر +
 بر سرای سے بیدار کنی بر من خادم نبوی ہرگز + بیدار تو را جانم بہادر حشر آرد + چون بیدار میخ تو بیدار است
 کلم + جلوم انکہ ویر لفظ از دستے حشر سے + بر نری سے در ہر را کہ حشر آرد و کفایت + ابا و بلا برتن و جاننش
 حشر آرد + اربابان قلم خبر و بیعت استوار + و در چون قوم خیر دشمنان کردہ حشر + تیخ تو چون ذوالفقار

نو جوانی جدیدی + پیش قدمی میر گیا دور و خط و قافانے سے از سر تک خون کشید کر دی کن عاقبتی + عشق
 سلطان است عرفان ز یاد پیش ازین + طرز سے سے از دور بر سر است حسرتی گرچه کشید + آہ بر ما است بوی
 طرز سے غیر است + طاک و از روزہ بر سر شتر + کوکب بریند بریکر + و حشمتی سے عمر و او حشر سے بر
 برود + طابت و ایام سبب میاید + درویش و لایق سے زیادگیس بر سره کفایت و لایق + هر چند که از
 آید بکس حشر آیم + حشر گاه + عجمت حیات طهور سے سے جان بوی شایان این شاه راه + که شایان
 یوسه حشر گاه + و همچنین که در ایام حاشور اورا بکارید بنیاد کنند حشر گاه یوسه که چند کس جمع شده اورا
 بکاید متحرکیه ان کا بندہ لوری و توابع محسن و امی نوشته کلکار وین باز فرج و کویج شان بسیر گری حشر گاه
 چون متراضی دل دوزخ بر استقامت از دوزخ مغز زیر شمعان تواند برید چشم با تحریک چاکران و خدمت کاران
 که بر آید جب خود غضب نماید با حریف جنگ کند میر خسرو سے بند است ایک زلف اندر پس کشت علم کرد
 مغز عارض خیزیر از خط چشم کرد + حشو با نفع آید که در دانش و اشغال آن کنند و بی سخن پیوده مجاز است
 شیخ شیراز سے جاگر حیرت در بر بیان + با چار خوشش بود در بیان + تو گر برینا سے نیاسی عوش
 کرم کار فرما و حشوم بر پیش + طالب آملی سے کوشش لب و اول کن طالب که در دیوان عشق + حشو کشفن
 طرز سے نریان شفق رسم نیت مع الصنا و الملهک حصار + بالکسر ام مقامی از سر و تا نیر سے کل کر
 کابیر از ان عارض صاری کشید است + تمهیدی میکنه بلبل آبناب چهار + دوزخ و نمینی با لفظ بقیع و برادری
 دوزخ و کشیدن مستطلی خور و نطاف سے برام سر زیر و شان اور + صهار سے کشم در شبستان اور + دران
 پن صحر سے دریا مشکو + صهار سے ندر سوج لشکر چو که + حضور سے سقر رسم که خراب تنای ر حش
 برگرد دل زوان صهار بر اورم + واک هر سے ایمنی از چشم که کرد تو عمریت + که که ما چا صهار بر اور
 صائب سے عکس رخ تو ایند را چون کفایت + بر کوشش حش در این صهاریت + صهار شادان نام نری
 از خراسان نزدیک بغداد در ولایت صهار که دخل اور انهریت جدت صهار صحن صائب سا جان
 بر حسن تو گزید کار تک بخوان + که در ناک صهار ز فعال شود + میر محمد بن سبزواری سے صهاری شد
 بات اندر ک پور + صهار فیروزه نام چا بزرگت میر پدیت حسن بالکسر و در قلم و با لفظ بقیع سنبل پور
 سے از حش که صهار رای تربیت + طلسم غور اعدادی شکست مع الصاد المجر حضرت درگاه و نری سے
 و حضور و امانه آن پیر سے از جهت تعلیم بود در حضرت کفرستان تجاز جنی باید حضور در صراج عام شدن
 و حاضران در کز انقت + درگاه حاضر شدن فارسین بنی شکفتگی و نری حضورستان بنی مقام امن و امان پور
 بنی سکند و مقصود بیا بر استمال نایند میر رضی الدین اریان سے ازین وادی عشق طرف شور سائیت +
 غافل نشین که خوش حضور سائیت + هر دل که در دهر بنی شعله فروخت + هر جا میر و چراغ کور سائیت
 مخلص کاشی سے از پس و لمز حلقه کزت و میده شد + که در بد بقیع و جمعیت حراس + عارفانچی سے چون
 حاضر سبک غور بھجوری دل + شد پیش رو شمای و بر سجد دار + حکیم نقای سے یار عاشق شد است در مان

چست + عیسی آجا که بختیتر شود + ملاکی سه در جهان ده چیز دشوار است نزد آبی + از تصور کردن آن
 میشود بس بختیتر + تا ز عاشق زده فاسق شرم محسب نبل رزق + عشوه محبوب و شکل و نظر نازی کوه + سخن
 صوت بے هوایان بخت علم جاپلان + میمانے تفلید و کدی بزور + شائے فکوسه ترک در لب و شستن
 هرگز کوششاست + جبر همیشه در بختیتر ابرداشت مع الطار الجهر خط نصیب قسمت نادان
 یعنی عیش و خوشی استمال نایند صاحب بے بازرگه کات درنده ارست + چو خط کند خضر از عمر جادوان
 تنها + مع الفار حفظ صورت رسی کسے کاشتن جلالای طباطبا و زمره عین دیوان قدسی سه کز کوی
 صوفی شکر حفظ صورت + بیان را آبرورفتی ضرورت + حفزه با نعم در صراج مناسکے دکوی که در زمین
 کشند خضر بضم اول و فتح دوم صحیح مولی منوی سے بخش در نهار حفره زو است + از کفشن بلر ابرو
 شده است + حفظ و کسر کاشتن و نه بر رفتن صاحب سے اهل بخت مایه که هر آنچه باید حفظ کرد + حفظ
 آونشیں آبروی سائل است حفاظ با کسر عار و حیت و بر نیقاس نا حفاظ مایه ز کوشش شورا سے یک جهان
 نا حفاظ با مایه در هر استخروج زار مایه + و این شاد است مع القاف حق با بفتح و تشدید
 در اسیان بختیتر استمال نمایند و بختی رست و درست زامی از نامهای بار تجمالی و صعب
 یکی نیم سے شد عار و تها و دلیل و استمان با ما + حق اوارند باران شیمان مایه یعنی با لفظ و شستن و خوردن مستعمل
 و بختی تر و نخلص کاشته سے کور و کفنی است عار انیمه تشویش + زواج اگر عدله حق آورید است + حق
 کردی تنده سے متزلالی در شعله دیدار سے خوشی از نابود مطلق کردی + عیش در کار نعم حق کرده + کمال
 بختی با محتب بگوی و ترس از کسے کمال + کرباده بخیریم حق کس بخیریم + اور سے سے فراد هر که بر میندوم
 القاف کادو + یاد شایست بختی هر همه مکر جهان + حق دست دوست یعنی در کاری که است مزدور است
 + یله اختیار از دست بریزند سے کارم کے شکر و کشت دوست + بیاب عشق هر چه کند حق دست
 دوست + در نیقاس حق بجانب کسے بودن و حق بطرف کسی بودن خواجہ جلال الدین سلطان سے خواجیم
 کبرویه + با کدو آنسرد + تا خلق بر آند که حق بر طوت است + آ صنی سے نکوت رو توفی و دستار
 رده سے نکوت + دلم بجانب حق است و حق بجانب دست + حق بفتح نهانق یر سوسے سے تمام از زمانه
 حق بوضع + باطل ز میان کشت مجور + حق لفظ کسے که در وقت خوردن حاضر باشد و کاشیں نیز نشند
 که حق نظر دارد حق خدا یعنی حق خدا عالی سے که تو بختیتر جفا سز تنم کنے جدا + با کثرت من از دفاعی جدا
 که بچین + وزیرین عالم است جان عزیز که کشت حق چیزی و شستن بر چیزی و حق بر کار که اشتیاق در حق
 کردن و حق گذاردن در بهمان حق یعنی چیزیست که تدارک آن با جان و کوسے باید کرد پس از عالم
 نماز که اردن سدی سے چون دست که دریت گرد که حق + حق ساهاشیں تراش کن + صاحب صبیح
 و در سہ از آن سکند ل طلب کردم + حقوق خدمت صد ساله بر کار که کشت + سر نیاتر ایا باطل ناز کن +
 که حق سجده بران خاک استمان دارم + سلمان سے بیسے حق تک در دست بر سینه و نیم + کواہ فتن

این سود از سر بروج بریان را + حق فرود حق پذیرد حق پرست و حق نواز و حق آشنا و حق گذار و حق در بجا و
 هر که ام سر و دست بر مزی سے ترک حد مشرق است و در دم حد مغرب است + بر دو در و در شمشیر با و در حق پرست
 حق در است + جانش حق فرود کند کما شش حق پذیرد + ضمیرش حق پرست آید زیر شش حق نواز آید + مستعد
 سے ہری نیکان خداوند کار + خداوند را بنده حق گذار + حق القدم آنچه بمان یا قاصدا یا تہ آید بند
 مرادف پارخ از ایل زبان به تحقیق پرستہ حکم نام مزی سر و دست کہ شمشیر خود را یک یا اندر خستہ یا بوز
 و حق حق گوید قازان شمشیر و مزج شب آید نیز گویند ملاطفا در قسمیہ سے ہر ان صغ حق گو کہ بر جو بیدار +
 چکہ خوش از خلق منصور دار + حق مرادف قطعی گویند حق فعل حق گوہر و حق مشک و حق بون و بند
 غلبان را نیز گویند لاد در شعر میرامی واقع شدہ سے حق بوز عطرانہ کلبہای زنگارنگ او + خوشتر است از بون
 میان دو در تبا کو مرا + و افضل ثابت سے کشید سے حق در و شش ہم سوخی با را + بیاد از عکس دو داد شود
 نو خط از صافت + حق باز شعیہ باز و بونی محل و بکار بجاز است صاحب سے خطش از حال حق باز است
 فاشی از خط زبان در ز شد است + خواہ شیراز سے صوفی نہادہ دام کو سر حق باز کرد + بنیاد مکر با فلک
 حق باز کرد + مع الکاف التار بھک یا تیغ ترشیدن و در کردن دین بجاز است و با لفظ شن و در کون
 رساندن مستعمل و نیز معنی ترشیدہ شدہ بخرش و سے چشم توجا و وجودم ہم مگ شد + ہر چیز کہ در کائن
 نگ رفت مگ شد + اور جتان شیراز سے مال انص سے ولم بوجاقت ترا دیدہ شد مفید از رنگ + جو نقطہ
 کو پس از انتخاب حک سازند + حکم با نعم فرمودن و زمان و حکم کردن بر چیزی علم است از آنکہ زبان بود است
 پس از سخن بگویم کشتن بیتخ نیز از احکام دست ہند انری سے بر ملک فلک حکم کند دست و درش جملے کہ
 حد و فلک ہا بونت سیرت + میر مزی سے اہنت مبارک ششاقی کہ قدر کرد + دینت ہا بون بشارتے
 کہ تضاد او + وہر بین فخر کرد ملک شرف یافت + شاہ بین حکم کرد و خواہر تضاد او + حکم با شافہ
 زبان با شافہ و تحقیق آن بیاید تا غیر سے خلق کہ مید مذ لب لعل کربان + حکمت با شافہ و در قتل
 عاشقان + حکم بیاضی علمی جہای درائیں اکبری داشتہ کہ چون بر صلا حکام سلطت درنگ بر نمی تابد
 از چہ تمجیل در خطای روز منور مقدس جہا بنگین شای میرا یہ گیرہ و از دفا تر کند و آنا حکم بیاضی گویند انہی در وقت
 عرش شیبانی حکم بیاضی مہر ترا از احکام و قرے بودہ در عہد اختلاف از جناب کہ تہ شد و رسیدنش بنگین
 شای ہم مانده ہر امر باشد لیکن از وقت در نہت کم اعتبار از نظر صاحب فرود شدہ یا بود در ہاک نا حکم
 بیاضی کہ بر قرے رسد + اگر چه حکم بیاضی بلند تہ نبود + بدور کردن او اعتبار بہ کرد +

حکم انداز قادرانہ از شانی تھو سے کہین کنندہ زہر سو ہوار حکم انداز
 مرا سکار سے ترفیق برک آید + خواہ شیراز سے مخالفت نصیحت کہ مین است + کہ حکم انداز بجران در
 کہین است + سالک زودینے سے خند از بالا آبرو سے تو صاحب قبضہ کشت + ترک چشم بزرگان تو حکم انداز
 شد + حکایت قصہ دوستان دیا لفظ گفتن کہون و در شستن لیکن فرود کہ ہشتن مستعمل پس در پردہ

در پروردگار افکندن که نشئت خواهد پذیرد از سه جمله صفت عشق من بودست حسن روی تو + آن حکایتها که از فرزند شیرین
 بسته اند + جمال الدین سلمان سے بیاک ہم زدانی تو با لب لب من + حکایتی خوش شیرین و مختصر و مرد + با سبب
 سحری از شیرین پسته تو + آنچه میگرد حکایت به بنامی زبانه + حکم آن حکم روا پر + جمله حکم و فرمان بود
 سنج کاشی سے شکوہ باوسر ایہ پیشیان زمان + کلمہ بزود نماید بشہ حکم روا + فی حل این افعال قرینیت که در ایات
 و آیه مذکور است طفراسے بر زبان حکم را یک سپهر + بود خدمت نیزه دار کے سپهر + حکم کش گنایہ از مطلع و فرمان
 داین مقابل حکم را نیست و آنکه سخن را از باطن ایضا هر که دانند حکام را جبار که دانند نظامی سے ولیکن خود پیش
 من حکم کش + کم زین سخنانی خویش خوش + در بعضی نسخ کام کش واقع شده داین نیز موجود است حکم حکم گنایہ
 یعنی چنانچه از برگ ناگهانے گزیر نیست همچنان از حکم اولی الامر گزیر نیست حکم کشیدن اشغال و فرمان برود گزیر
 نامطم بود سے یاد گیر از من طریق بروداری را که من + برقی عالم سوزم و حکم گنایہ می کشم + حکم رست که در دست
 گفتار در تذکره دولت شاهی آورده که قبل از رفت حضرت رسالت + شعراء اعلی می نوشته اند حکمت راست
 گفتار سے درست کردار و بحسب اصطلاح علم مقولات را گویند حکمت پرست آنکه موجود او حکمت باشد طفراسے
 قدیم است که خاشیر و حید + ز حکمت پرستان بنام شنید مع اللام حل بافتح کشادن و با لفظ شدن
 که در کتب متعلی و معنی آسان مجاز است حلای کردن گنایہ از حرفهای درشت گفتن خواه بکنایه و خواه صریح و در آن
 در شرح گمان بیاید و قبل بوشکانی و وقت از زبانه انان + تحقیق پرست میزاج بدنی قول سے کاشی حلای کند بود
 کے + خراج نام از منور نیست حلای خواستن تخمین خوشن اعم از آنکه می شیر تراور خواهند حق نامی
 از خود داین از ایل زبان تخمین پرست ابو طالب کلیم گوید در جای که جبار است که راجوت اور خود از بیم افواج
 بادشاهی کشند داین قسم کشن را در عرف نه جوهر گویند سے بجای آورد حق ماوری را که نمود از جوهرش عجب بر سر
 جو شکام حلای خواستن بود + بنیکونه حلای خواست مردود + عجب نبود اگر زین گویند باشد + که کارش در آن عاورد
 سائب سے جان ز لب در گذرد من بر که چیدنت + که ملاحظه فرمایید از بار اذقت است دقت + دقتی سے جلال
 خواستم ز جمله باران قاتل من کو + که خواهم غدا در آنکاشش ازاری زمین باشد + خلاق مناسله سے بیان این آن
 عمر سے بسر برد + نباید خمشش از خود حلای + ریف و اعطانه خون باخت فسرد است دم تنش را + زخم بر خیز
 حلای طلب از قاتل + حلال مقابل حرام و عاریسیان یعنی مباح استعمال کنند چون خون طلال یعنی خون مباح
 صائب سے خون خود با در چشم تو نمودیم حلال + با در از مردم محمود گرفتیم است + فیضی نیلای بوری سے
 خونم حلال بر تو دلی دلور خرا + که بر سد هم شہید کشته جواب گو + فیاضی باجی سے حامی با تیرش خون من حلال
 تو باشد + با سے خون من این بس که پایمال تو باشد + طالب شک سے خون دل با تو طلال کا آه که بعد دعوات
 منت خاک با تحریک تو بر افلاک شد + لیکن درین بیت شیخ سے نودی جلوه می شیرین شمایل در خیال من +
 خنای بای گلگونت شد و خون حلال من + چند این سپیده نیست چه بر ایام مطلب تنها لفظ خون من کافیت
 گویم تمام صریح جمله دعایید است بخون خودی خون حلال معرفت ای کلکون تو باشد جانچه معرفت خون حلاست

سنجریکشی به منت حلال کم لیک برخی تا به + زبان شاه سلیم است این سنجری + وزیر یعنی سنجری طالب آملی
 به تارکن همه اسباب درره اجاب + بخور حلال خود در دوستان درین دار + حلق آزاد کنایه از حلقی که بی سنج
 وجه از وجو کشیر بر ریختن خون اود دست نباشد نظامی سے فرو شود یازد و بسید اورا + رانند خون حلق اود اورا
 حلق بافتح کلود با لفظ افتادون بمنی گرفته شدن او از بود این ظاهر ترجمه محاوره هند است میر خسرو سے
 بر سر خار که بلبل گذشت + حلق وی است و در کشیده گشت + حلقوم نامی که حلقوم نشکن برده و نون
 است تحت دران اشرف و تریف است به حلق بدک و حلقوم نشکن + بیان اسپ چون نمته گردان +
 حلقه مروت یعنی بر خیزد بر شکل دایره و ایضا با یه گردون که در عرفت هند پسید خوانند و حلقه در تریف گردون
 سے شد از حلقه اش نقش با اشکار به تو گو سید از سوراخ مار + کمایت این حلقه طاعت پذیر هکده
 کند است و رپے چو تیر + و یعنی صحیح و مجلس مجاز است چون حلقه مسنان و حلقه قیران و حلقه ذکر و حلقه ماتم
 و حلقه غرا و حلقه شیون و حلقه تعلیم و تریب به معنی است حلقه نرم و حلقه همین و حلقه لشکر و معنی اول است حلقه
 کند حلقه و نام و حلقه کمان و حلقه زکیر و حلقه زنجیر و حلقه درویش و حلقه زنا روز لفت و کاکل و گیسو و حلقه چشم دیده
 و اعوش و دایع و خاکس و چو پروگ و آب و صلیک سوزن و دو و نقره ک و افلاک بحجم و حلقه و اما تده این و صفت
 جنگ صائب سے هزار حلقه زون جنگ با نسیم نمودم + هنوز راه دهن زلفت تا یار نزارم + چرخه پاک
 نمایان زبان رخسرم کرد + هزار حلقه زون جنگ تو کردم + حلقه است که تیرا در هوا اید نزد و مبارزان بر تیره
 رانید حاین عمل حلقه ربا گویند و طوق بر تن نیزین است ایضا سے فلک حلقه چشم ستاره میگردد + در مقام
 گوگرد و بر حلقه ربا + دازین علم است لار کرد که بیاید خان آرزو سے بخش حبت نیت ازین و نام قنون کور
 حلقه کاکل او که گوش نام بود + خوا به حافظ سے زهره کمان کشا بود ما تے نمی خرد + در حلقه همین نسیم بهار بخش
 نهایت سے نبشت صاف تو بر فلک نظر دارد + مگر حلقه خیک نموده زکیر + سلیم سے چشمت به حلقه
 تعلیم سحریت + سحرش بود خط تو هر چند باطل است + دانش سے دل از گد حشمتی تو چون گشت چو شکست
 فتنه بیشتر از حلقه ستان خیزد + وحید سے اگر سر بدو آرم ز حلقه سے کنش + جو طوق فاتحه کردم
 بگرد و بید بخش + سنجریکاشی سے بر دیده نام زکیر یکے تند عدیل + هر حلقه شش ز نوحه کی حلقه غرا + هر
 سے عادت عشاق صیبت مجلس غم بخش + حلقه شیون زون نام هم دشمن + ایکه نسبت میر فلک نام تو چرخ
 بی نصیب از حرکت آمد چون حلقه نسیم + خسرو سے در میان حلقه حاکمت دور + هر ظل الله به این شایع نور
 زلا سے چو تیر از حلقه لشکر برون حبت + شه از پے حبت چو سنجریکاشی است + صائب سے نمی ای نسیم
 چون طوق فر سے حلقه چشمش + نظر هر که که عمو حاکمت آن مرد بلا شد + حشمت از حلقه خط میکده بد نظر
 از ان + جو طوطیها از نوم سنجریکاشی آغید میسازد + چون جا که سفر مند شود غایب رنگ + خون دل شک و ان
 حلقه گیسو کرد + سے ز سایه که بردیش کند حلقه لفت + بر بوسه گرفتن دان دیگر شد + حلقه زکیر شد
 قد خنگ سرور + طوق فر سے زانفعال حاکت موزون یار + حلقه زنجیر اگر برسم بریزد کو بریزد کار دنیا را نظامی

امید است + بودیم شرب حلوائی سبزی + گشنیزین که بارش سفید است + حلوائی مرگ حلوائی که بروج شوی
 تست کنند و شب خوب نیز گویند ظهوری سے بردن زیاد و شام حاله را + خورد و حلوائی مرگ سسارا + حلوائی
 نیشکری تشکری بکسرون و خدمت تهمانی حلوائی جودت که آنرا بزم شکلی نیز گویند مذا صدق دست غیب صفت
 قنادی آورده که از چشم باز آید + حلوائی نیشکری و طبع خوش ریخت + حلوائی تر کنایه از او که شیرین است
 چون کسب و دانشمندی داشته آن نیز کنایه از لب محبوب حلوائی میدان و حلوائی بیدود مثل دیگر کنایه از بوسه
 خواهر جمال الدین سلطان سے بکا بہن ز لبست پیش از آنکه خطبہ + منایتے کن و حلوائی میدان برمان + صاب
 سے کادریکنه از آنکه شرکان تر شود + که از حلوائی بود و در وارد رزق بعد آنکه حلوائی عمید حلوائی اخذ عید صاحب
 سے مدعا در وصل لب از بوسه شیرین کردنست + روز نام تہراز عید که بی حلوائی بود + سلطان سے جہانمان
 بہر حلوائی عید بستند عاز لعل او که عمل آئی است و در شانس + حلوائی صلح و حلوائی استیغاثه ششیرینے کہ نید از صفا کہ
 باہم نیست صاحب سے چه باشد صلح آن شیرین پسرا چا ششیراب + کہ چون صفا عا شفا دل
 میسر و جنگش + میان ماد نکدان بوسه دشمن بود + همیشه بر سر حلوائی استیغاثه جنگت + شیخ ششیراز سے چو خوش بود
 بد لارام دست در گردن + ہم شستن و حلوائی استغنی خوردن + تاثیر سے حلوائی ششی خرم صبر خوردہ کند +
 ویم کہ سبزه زہر می رود + حلوائی قنادی سبزی بی سے آن نیکو نیز از شیرین مد حلوائی است + کوی گنہ
 و آن نیک شکر است + حلوائی باضم و تشدید لام جامہ پرست و ہدیہ جامہ کہ استرہ شستہ باشد یا از راز و در
 چادر لیکن تہنا از راز حلوائی کو نید و فارسیان بنی مطلق جامہ استعمال نمایند حلال جنم اول وضع دوم جمع و بالفاظ بافتن
 و پوشیدن و برکت گرفتن مستل و کسیر بول نام شہری از عراق عرب نزدیک کوفہ کہ شیخ مطہر سے از ساکنان آن
 شہر است جمال الدین عبد الزراق سے نہ صبح تہد و بر سر جامہای نصب + نہ شام کبیر برکت حلوائی کسوں + باز
 طغیان ہمن را حلوائی باقد صبا + زعفران طبیعت یا فشد از نم نا + میروز سے سے حلوائی حلوائی پوشید باز گذر
 رنجان + اگر در باد ششیرین حلوائی و علیہ عریان شد + علی بانو یک زبور و بضم اول وضع دوم جمع آن و بالفاظ
 تسن مستل چنانکہ گذشت مع الیم حمام بالشدید گرابہ و فارسیان بختیغیت استعمال نمایند بافرگاشی
 در ترویج کو گوید سے دارم حامی نزد صفا رنگ گلاب مد پیوستہ آب عرق است از تہد آب + چون
 سینہ من در اشتیاق تو کباب + چون دیدہ من در انتظار تو بر آب + طوری سے کاک تو کہ کلیل کلامش خوانند
 در شستن غم نازہ حاش خوانند + ارباب تہر مزہ سطر بستہ + در خطہ خطہ خطہ یا شش خوانند + حمام خوانند
 مد کہ است کنایه از آنست کہ مردم بسیار در آنجا بر سے غسل می نمایند حمام زمانہ شد منیت و مقام اول مکمل
 و خوردن و خوا گویند صاحب سے من و حکامہ میوہ کفقاران بواؤ اللہ + کہ حمام زمانہ از او زبای میور شد
 کوشم + حایل شستن در آن کنایه بنا ز تحوت شستن است قاسم شندی سے و است بود بچو
 صا مدکت سایل سے باطل + روشت کو کہ حایل نشسته اینجا + حمایت کر با کسر حامی و نکایان میر محمد باقر
 داد و در مطلع الاثر و در لغت سے چونکہ نیم نہ حایت گریست + شطہ سیمان دارم خوشتر است + حمدان

و محمد بن ابی ناسل یکن معلوم نیست که نزد کجاست حمله با نفع آهنگ کردن بجانک و باز گردیدن بر دشمن برای زود
 یا زادن و در داخل در صفات اوست و با لفظ ساختن و گردن آوردن و کفایت و بردن مستعمل خواهد بود و غایب است
 در آن حمله کان کوه آهسته کرد + صد آنکه و صد کشت و صد حسته کرد + هر حمله کفایت از هر دره + فردر کفایت
 از رویان لشکره + برد حمله برد چون شیر است + بیله گزده شیر یکدست + خواهد شیر از سه به تنگ
 چشمی آن ترک لشکر می لازم که حمله بر من درویش کتقیبا آورد + فرادوسی سه نفر بود بر آن که کبیر سپاه +
 یکی حمله سازند ازین نزد نگاه + یکی حمله آور و کافور کشت + بر آن با در خسر و ناله و دشت + حمله دار بهال و
 حمله گرای هر که ام معروف و اله هر که سه دیده و در مرکز آوردیم حمله گرای + نیزه تیغ سوار فرس تنهای
 نظرت سه پرس بره کبیر توفیق زنده است + دانند که غیر شیر خدا نیست حمله دار + حمله گیری حمله کردن یعنی
 بر حریف مع النون حمله و کسر تشدید زدن و با بقصر اخصا برگ معروف که بر آن دست و پا را کفایت
 و خار سپان بختیف و با اله نیز استمال نمایند و شبستان از شبها است دست و نشن سه شب عید است می نیم
 قدح در دست کنش + شبستان خامت چراغ روشن و درده + حاسه قدح کنایه از شراب سیرج
 غذا حاسب سه گدشت عید بهار و زنگ سیها + رنج بزرگ فرادیم از حای قدح + حای گریه کنایه از آرزو
 خونین حاصل سه رنگ باجه خنایه دل و کجاست + خزان خنده زرد حای گریه + حای خونی بضم ف
 و شین میز بهر بجز که شکوفه رنگ سپید آن چبری است که در رود تنگها هم رسد و در ایام بهار سبزی شب حای
 و سمد آن برگ نیل است این برداشت از بر آن قلع آورده شد حاکم از عالم گله از سبزه دار حاسا ساز
 و حاشا شش آنکه خانه زین از چوب ترشید و در صورت حاشا یعنی تمام خانه زین خواهد بود لیکن حاسه زین
 در صورت همان چیز را گویند که پیش زین باشد و کاه فرود آمدن جلوسب بدان تبه مذکور در صورت هند خانه تشدید
 تون خوانند خان آردو سه خواهد بود رفت از شوخی حای زین + که ترک سوار شود باز بر کند + دینا که در فریب
 هر بوالهوسی + در حسرت او امید مشتاق بیس + بر سبب مجمل کس که گوید سوار بر زمین نشد از حاسه زین دست
 کسی + در حید و تربیت حاشا شش سه عروسی است عشاق را در سرا + که آن لاله را میترشید حاشا + نباشد حاشا
 سازان گفند در حاسا زین بزرگ بهار + یعنی سه مهر حاشا شش زول و نیشود + بر جرد که کن که در دنیا
 نیشود + انبند آن و حاشا شش یعنی پیش که اگر خدا بیا حکام خالص عروسی کنند در صورت هند حاشا
 خوانند ظهور سه از رنگ لاله رنگ حاشا شش کنیم + دل از نگاه همه شکن بر گرفته ایم + سلیم سفر خفت که در
 علامت و کانت + در دو خود چو کوسه در میدان است + زمین شود از رنگ حاشا شش دست مگر + در خانه
 زین او حاشا شش + طالب سلیم سه نوع در لاله وقت حاشا شش سید + در میان گل خرد خور ابجا
 آردو است + محمد سید شرف مصره + چمن هند حاشا شش ان ایران است تپاری + حاشا شش کافدی که حاشا
 در آن نیده ملا نصیر بهر خطب الخطب شش که من چه دانم که مسوده تا ما که من کافدی تو تپاری کلام پیره
 زنی شده و حاشا شش که ام عروس گشته منقطه سه بر که سامان نگار آن کف با میکند + از کل عشا حاشا شش

بفتح لام که اگر چیزی در صحن چین است که اللهم حوائضا علینا و خا سیمان یکسر شمال نماند و ظاهر حویلی اما این است
مولانا جایی سے اگر فست قبول رہے عالی ہے فرستش میں دلکش حور ہے ۴ سالک قدیمی سے قبیلہ کہ دل از
سیر اسواکت نہ ۴ نزدیکی تجرید در حور ہے ۴ امیر شاہی سپرو از سے کہ کو تو کشتن پاک جان نمنت ۴ چو کون
پروانہ در حور ہے ۴ حوصلہ بفتح اول و سیم چہ دن مرغان چنانچہ صعد انسان داد حاصل مشق ازین است
پشیدہ از تشیبات دوست فطرت سے تاخر ابات پول از یاد تو عیش آباد است ۴ شیدہ حوصلہ لب لبی
فسریاد است ۴ شک حوصلہ تک حوصلہ فراخ حوصلہ بلند حوصلہ حوصلہ دار ببال حوصلہ بیدار بیباک
فار سے ہر کدام معرفت صاحب سے ۴ حوصلہ بردار لب چشم تیان ۴ نیت از سلسلہ تاک ز نجان کیت
اثر سے پالہ از سر فقو میرزا تنش ۴ کہ بادہ میخورد از شاہ یکاسہ حوصلہ وار ۴ حوض لب گردان حوضی
کہ بہائیش سل پیشہ دستہ ہشد و تحقیق نیت کہ لب گردانے خصوص محض نیت بلکہ پالہ وکاسہ دینی فطرت
دیگر نیز لب گردان میباشند محو سید شرف سے چون بندہ شناسین تنش مرغان شود ۴ دیدہ ام از شک
حسرت حوض لب گردان شود ۴ حوض ترسا حوضی کہ گوردان کنند و کد بران ترندہ کا شیره از ان بریہ خان
سے کفیم پسند و اورم از فیض فعلی کبیرم ۴ حوض عروس ز غورم در حوض ترسا دہشتہ ۴ حوض درودہ و وہ
دورہ مودت کلم سے حوض میاید وہ دورہ بہ کام مضو ۴ یکنے از بوقت اما بوقت اکتفا ۴ حوض
کر سے مکانے کہ دران زغال افروزند با لاکہ من کرسی فرش کردہ و ایام زمستان نیشند اشرف سے ۴
عشرت آب جود و کد در حوض چین ۴ تا کردن میفود در حوض کہ سے غوطہ خوار ۴ حوض آب ۴ حوض مایہ بر
حوت نظامی سے ہر دن رفت از چاہ دو آفتاب ۴ بجا کز من سے حوض آب ۴ خاقانے سے عریان
ز حوض ہی سوی بہ روان شد ۴ چون بہ براد پوشیدہ صوت صفر ۴ حوضہ عاری فیل و جران کہ بصورت
حوض سازند نظامی سے نشندہ حوض دیگر ۴ پتھر چاہے غار کدیر ۴ حویج ترہ کہ از ان نا نچر تنش
سازند نخل اسپانچ و شہت لیکن معلوم نیت کہ نہ کجاست زیر اکتب غریبہ زفار سید بران مسادہ نیکند
فرستہ سے حویج رحم در اس خلک نیت ۴ شراب دہرا بر غم کز ک نیت مع اتحافی جیا با نفع غم
دفعی آن بفظبی کنند و با لفظ بایدن مستعمل بیدل سے خزان عاشقان شہد بہا بر زم مشوقان ۴ کہ آجاتا جیا
میالہ اینجا رنگ بگردد ۴ حوی با ففتح نام قبیلہ از عرب کہ سئلے از ان قبیلہ بودہ ۴ جازوہ شر مسار فیاض
سے چنین جازوہ رستی بسیر بلخ زدہ نیت ۴ رخ تراکت شرم تر آب خندہ کل ۴ ہی العالم نباتت کہ پیشہ
سبز و حرم شہدہ در فارس سے ہمیشک جوان خوندی سے در صفت طبعی گفتہ کجاست نسخہ اش کہ تودہ لکھوہ است
و ہی العالم کی از مفردات حیات ز لیکن وزندہ کاسے مقابل کات و جادوئی دوبارہ از صفات دوست
و با لفظ و این دیان من مستعمل مرزا صاحب سے از دایع تازگی بگریدہ پارہ یافت ۴ از آفتاب صبح حیات
دوبارہ یافت ۴ سلمان سے جان شیر ترا میرم کہ در بر ضربی ۴ جان سلمان را چاہا جادوئے میدہ ۴ حیات
سپردن جان سپردن درین حالی از غرابت نیت ناظم بر دے سے چون شمع اگر شام کز فتم جاستے ۴

جیاتی ۴ نام بعد افسوس سحر کا پسر دم ۴ پیر ہے یعنی حیرت و نیز یعنی حیران سحر کا شمی سے چون حیرت کے معنی
لگا ہی چون ترا شاید ۴ بیار ایزم و بیاری ساز کن قانون العفت را ۴ حیرت کشته شدن در شرا از صفات
اوست حیرت زده و حیران زده و حیرت گشته ظهور سے سے بر جلد زبنت رنم تر کلام ۴ بر منظر تو و پیش
تفت افتام ۴ اندوہ گران ہماست سرمایہ شوق ۴ حیران زده در غم از نام ۴ از تیا ناما بہت بیٹو کہ حیران
بہنے مصدک نیر آمد ۴ سے حیرت زده روی تو بر تم زہ چشم ۴ چون دید تصویر کہ بیکانہ ز خواب است ۴ صاحب
سے از تہید سے حیرت زوکان بیخبر است ۴ دستش از کار بر راہ کھڑا شش وہ ۴ انکنت حیرت ۴ انکنت حیرت
حیران حیرت آفرین حیرت اقرا حیرت کفاح حیرت کہہ معروف محمد یعنی شوکت سے عینت کا ز صفا
خلوت پوشی ہی ۴ پیش حیرت کہہ ام از زہ آئینہ است ۴ صاحب سے حیرت کہہ چشم مرا خواب زیدہ است
افادگے انگ مرا آب ذیہ است ۴ با چہندے آفتاب حسن ستوری کی ۴ چشم حیرت کجا آن کم ز چشم
روزن است ۴ حیرت پیش و بزی ویر قبول سے صند صحبت زاہد حیات اگر خواہی ۴ کہ حیرت پیش و بزی ویر و حیران
شل است ۴ حیرت و بیس بقیح حا و با و کسر برد و آفر نصب ہر دو صا و ہل تنگے شدت دخی و لیکن مستعمل
فارسیان است غمناک سے چنان بچید و طبع از حیرت پیش دید و او دیدم ۴ کہ کار شور و شکر سے کہ نقاب عیدم
چشم حیرت ز کناہ ز شراب کور و ندان در جوش تر سا کہ شدت حیرت کل کناہ از خندہ کل حیرت سفیدہ کناہ ز
نمی باز کا شمی سے بیک حیرت سفیدہ سیریزہ ۴ کہہ ترا ز کس است شلواریش ۴ حیرت در اصل مصدک است یعنی
جو رستم کردن و فارسیان بہ معنی با لفظ مزون و در متن تھیلہ بر استمال ناید چنانچہ گویند بر کے حیرت و بل نعو
و نیز نزد ایشان کبر الیت کہ در وقت دیرغ و افسوس گویند دیرغ و افسوس و بہ معنی نیز با لفظ خوردن و بہرین لصلہ
و یعنی انعام با لفظ کشیدن و گرفتن تھیلہ از مستعمل صاحب سے بیکند از عشق حیرت خوردن بیتاب ماہ میکند خون
دردی آتش کبر و دیوان کباب ۴ مسیح کا شمی سے انچہ عدست پر انصاف کجا بن حیرت ملکہ ۴ حیرت مستغان ہمہ
از مردم کوشیار گرفت ۴ آقا شاہ پور پور نے سے تا چشم را بخور آو آب و اوہ لم ۴ کوئی خوردہ ام کہ خوردم ہر ہر
شاہ پور حیرت ہا بن از روز کار رفت ۴ گزند کے بود کوشم از مرد کار حیرت ۴ اصنی سے میر مجلس عمر و باوہ بہ ستور
وہ ۴ عینت دور کے تو سے حیرت ناید بضعیف ۴ حافظ سے کہ ہمہ خلق جان برین تو حیرت بر نہ ۴ کتبہ از ہمہ
انصاف کوشم داور ماہ ۴ با و سلطنت از باجر باہ حسن ۴ وزین معانی فاعل مشرکہ حیرت خوردے ۴ حیرت و حیلہ
با کسر کو فریب حیلہ از حیرت دراوت حیلہ کردن نام گیلانے سے گزنا افتادہ ام ز ہمار دست از من مدار ۴
حیلہ در صیدم نید از سے کہ سبک کشتہ ام ۴ حیلت پڑوہ از عالم دانش پڑوہ ہر خسرو سے مرد حیلت پڑوہ گفت
کرم ۴ سبکتش ہا کشتہ ہم بر من ۴ حیوان با تھیک زندہ ہوں و ز نہ کافی و معنی جاندار ہا ہا است فارسیان
بہر وہ معنی بیشتر لیکن استعمال ناید اوری سے بیار شش درون مار گزند از حیرت ۴ نیا و شش درون شش
شتر زہ از حیوان ۴ خواہہ جمال الدین سلمان سے مانع زمان تو دار و ز صوفت حیوان ۴ ہر جہ دور و زمین
سین آمدہ است ۴ حیوانی خوردن گوشت و شیر و انشال آن کما حیوانات کبر نہ مخلص کا شنے سے کہ پڑوہ

از جبرانی آنقدر به پیر + بجز تم که جواد بکس نشین است + طالب آملی است چو ز یاد بر صفت پیشیم سخن حدش +
 تیر و شیر را بر نیز فراید ز چو پانی + **باب اخبار المعجم الا خاتم** بفتح فو قانے دکرسان اکثر که در دست
 کنند و صفای جسم بفتح استمال نمایند که بر سر مغزی است تا خاتم اقبال در گشت و گردن + بر ختم زنده گیتی چون
 حلقه خاتم + چو بیاے قایده این قصیده بروم و دم دمانند است و همچنین درین است شیخ شیراز سے فریدون سسراده
 بادشاهی + سلیمان بر ابرفت از دست خاتم + در شعر الشبیه دبان مشوق بر سکه گشته نام تجسید سفیخ شیراز
 در گلستان در باب پنجم آورده اول کسی که علم بر جاگاه کرد و اکثری در دست همیشه بود و تقریر داشت گوید این نظر را
 والد هر که در شعر خود نیز بسته و غلب که مراد ازین تجسید و سیر سلیمان است و خاتم بند آنکه بر استخوان خیل و شتر
 و جزان گنجهای تصویر است کنده بکنده درین حرفه ما خاتم بندی و خاتم کسین نیز گویند بعبه بنی سے باز لفت کت نسیم کمالی
 مانده است نه در استی قد تمام سوگند است + صد نقش بر استخوانم افکنده ز دوزخ + گوید که سبب علل تو خاتم بند است
 و اول چهره سے نقش سیران سبک بر این جسم بر غم بسته ام + خویش را کوئی ز سر تابای خاتم بسته ام + خاتون از تقاضا
 ز نان کباب است و این نظر عریض است باجم آن خویش بطرز عریض آورده اند مثل فرامین و بر همه جمع بر زمین
 و دران درین از تقریحات فارسیان متعرب بود خاتون ملک و خاتون شهبان ملک کنایه از زهره و ماهیانی است
 خاتون جهان و خاتون نیما شکر نظامی سے جو خاتون نیما غنچال زرد + ز خرگانه طلع بر آورد + عمید یوکی سے فرمود
 خاتون جهان از شب و روز + در خادم جالاک لقب روی دهنده سے + خاتون کانیات کنایه از حضرت
 پیغمبر و کنیه مطهره خاتون عرب شکر خاتون عالی شکر از روی کدم گون خاتون عرب + عاشقان و اولاد بخشش
 دل جان آمده + خاتون غیب کنایه از شراب بگو خاتون غم کنایه از شراب + بعضی غم خراب گشته دویدن تا بل
 خاتون اباد نام محله در صفهان که خاتون نام زن بانی آن بوده اشرف سے آئے از رخ تو گرفته بر تو خاتون لایق
 کو چو نو + خاد علیار از قبل نبی ال عجز زغن و قبل باز طیر فارسی سے نه بنفقه جو عفا با نده تا کنه مانده کسی که باز شکر
 پای راز خاد + ستر کاشی سے شاعر خلفش من سیمان نفیق کشد + پشیمان بجای پشیمان خاد + کذافی الخدار
 خادم پر کنایه از کیوان خاد ترجمه شو که خوش بقصد کف تقیم از صفات و ظم و سوزن دماخن از شبهاست
 دست اصطفی کل که خواهد اول صدها به بل دزد + خوش تر نش سوزن خار است بنوز + فیاضی سے از انهن
 خارا لاله محبت + از زکس تر شگوفه می بست + صائب سے در بیابان توکل منم ان خار تقیم + که عبس خون
 جگر آبله پرورد + خار پیر این کنایه از محل بودی حضرت سے خار پیر این خاتون شود گشته شیخ + چاهیر نم
 که آن آتش سوزان دارد + چون خار در حب افکنند دور پیر این زمین و خار نهان در بر چربی کنایه از ایدان
 وادن بحیب الدین جواد طانی سے عارض اور کوئی خار بر کل می بند + قامت لودر شمال تاب عریضه +
 صائب سے کل اندامی که در پیر این خار میرزد + بجز من کل بحیب دامن اعیان بر میرزد + طالب سطل سے خاد
 گلستان گلشن ما + خنده بر نمده داد زنده شیون ما + نظرت سے دیر عاشق چه راه چست بازگ اندامی کنده
 خار میرزد بپیر نازد بر پیشش + خار ترازد خار آستی که در ترازدی مراغان دزد گر ان و جبران شکر بر آ

پر سے چیتا طوزن چیز سے کہ انرا وزن نشتند چون طلا و نقره و جواهر و مانند ان و ایند از او سنگ گور را
 در عونت هندوستان کاٹھ گوئید کہ ترجمہ خار بست حاجی محمد خان قدسی در صفت وزن حضرت اسطی سے
 زوزنت چنان فصل دی شد پہار کا کہ خار ترا زوکل آوردار بہ طراسے کل تیکہ بر طاق ابرو سے او بود خار
 مشکین ترا زوی او تیکہ بغوتانی مندی بہ بتیاتی رسیده دکالت تازی زبور لیست معروف کہ بہ پیشانی
 بصیغ چپا تہ خار عقرب گنا یہ از ابرام کہ صاحب برن عقرب است بچنین گل میزان کنایہ از زہرہ کہ صاحب
 خانہ میزان است نور سے و اثر ہر مراعات دیش خار عقرب جو کل مبرنت خار راہ کنایہ از بلخ
 و حایل خار دیدہ چیزی کہ پو آفت خار رسیدہ باشد از عالم آب دیدہ و انش دیدہ صاحب سے فلک البلبہ
 خار دیدہ سے ماند زمین ہر من در خون کشیدہ می ماند خار چین و خار بست و خار بندہ بفتح مرصعہ و بچہ
 بر دور نداشت و سر دیوار باغات از خار و خلا شہ بندہ بر کے عدم دخول سوار و پیادہ و دیگر حیوانات موزیہ
 و خشک مراد و پر چین است و با لفظ بسین استل بسین با لفظ کردن کشیدن نصیر کہ بہ خسانی سے بر دل
 کہ زہرہ کشیدہ کسر از زہرہ خار بست لشد کتہ است و بلا ہر اسم نصیر کنف سے تا کل زخمش خندہ بر رخ
 ہر بوا بوس خار بستے کردہ ام از خیمہ ربا از خم و سونے سے جان باغی کہ کل چین نیار دل بون بر دل
 نہ آن باغی کہ بایہ خار چین از بیم زوزنش و بلا میر سے نیابتہ کفتی زوز دست و زوز کان باغی از خار چین
 بست و حافق سے جو بال خود بکند سایبان این کلشن و زوز سخوان جا خار بندہ باغ کم و خار بست ہر جدید
 سے بست مادرا دزد و دل تباہ محرمی ام و با سگے برگزیدہ پوستم جو خار خار بست و خار خار کنایہ از زوز خندہ
 و خوش خواہ امر و خوب ہمشہ و خواہ خیر و خوب چون خار خار عم و با لفظ و مر دشتن دور سینہ و این و دل
 و دشتن مستعمل کلیم سے خار خار آن پرودہ آشتہ و بر فرار ہر کہ کل پشیدہ است و یا ضل بھی سے دل ہار خار
 خار تمای وصل خویش و خوابان خرب بستر خواب دادہ اند و در خط قرینتی سے فضائی دل خلاص از خار خار
 خشم کجا کرد و ز چنگ خارین دلان مھو اسکے را گرد و حضرت شیخ سے ابرو میں کش کلشن خوش و صفت
 کریم و خار خار نجو ایام چہ خواہ بود و میر محمد اجمل ہست سے کل اندامی کہ در دختہ و ہر خار خارلو و
 صبا در قص طاروس است از رنگ پہارو و جوایہ عمرض یعنی کہ کلشن خوش عبارت سستی کھنسی نکتہ می نام
 در بحث خوش میاید خار ای جهان تیز کردن و بچنین سر خار ای جهان تیز کردن کہ بیاید تجر و کمان کارا کہ کلشن
 میری شیراز سے کلہا بر خوش نواز بر بدن کہ گیم کہ خار ای جهان تیز کردہ است و صاحب صلا حات
 نوشتہ عالی را از دمتہ کردن چہ خار یعنی خوش از دست گوئید فلانہ خار خار آن دارد یعنی خوش آن
 دور و دین از عدم قنا بود چہ یعنی مذکور خار خار بکار است دور ماخن فیہ بکار است خار نشانہ و کلشن
 در چہری از عالم بنال نشانہ بسین میوانہ کہ مراد خار خلیدن و خار رخن و چہرے سے بود سلیم سے
 در میان خون از سبکہ گرم جستوست و خار میوز و اگر در باکے مجنون برود و صاحب سے این خار عم
 کہ در دل ملال نشتہ است و از خون کل خار خود اول نکتہ است و خواجہ جمال الدین سلمان سے

یوسف متیوان مجسمه جرم کارو نه را + خدا در میان بین خاطر خلق جهان مشکن + در بهاران خاطر طبل بجا و خزان
 بیوای کم کنی است بلغیستان کسی + آینه لم زرد شمشه ازار میکند + خاطر لیسیرنبره زنگار میکند + خاطر
 از وضع مکر زود برسم میشود + یک سینه خوش کن تا آدمی دیگر شوئے + وحید سے محو عکس گلستان در آب
 میوزد جهان + فی القتل کر خاطر ریشتم برسم خورد + آتش خاطر داهاب خاطر آینه خاطر بیدار خاطر
 در پرتشان خاطر انوری سے ای چرخ استمالت میریخ انتقام + ہے آفتاب خاطر دای خستری خاطر + صاحب
 زسا و گیت کر آینه خاطر ان + در بطویان طرف کھنکھ کند + خاطر خندان ہے برے خاطر لوطی ترکمان
 سے زمین کوشمیرہ لم نغم انسا ز گوش کن + بکورت ہم بخاطر دیوانه گوش کن + خاطر خواه خاطر نبرد خاطر سیند
 مرغوب و پسندیدہ خاطر تعلق سے رقم سنج این نقش خاطر پنہ + نمود جنین دشت ز نقشند + لب کد است
 سرخیل خاتان کسیر + بشیرین سنجہای خاطر نبرد + واضح سے صوفیہ عالم دیدہ ایم + سنج نقشیت
 خاطر خواه + دلا ہرے سے ہرکہ باشد کیتہ جو خواہی زمین خواہ آسمن + تو بہ لڑا دید خاطر خواه پاشردنی
 آہی سے سخن گوید زبان شیوہ بر کل + کہ بر گفت دشت خاطر خواه ملوشت + سنج کاشی سے آہ و دل
 نالہ بر پسند چاک + آچنان کشتم کہ خاطر خواه تست + خاطر جوئی مقابل خاطر اندامی منز محمل سے
 ہست خاطر جوئی مشوق شرط ماشنی + ہر کہ نچو ہست خود را منکے میشود + صاحب سے قائل تو یا عیار
 خاطر ناریت + نوذ باشد اگر القات فراسے + خاطر آندن کر اپنے خاطر داندگی ہم رساندن خاطر جوئی
 کر ہنسے دل و دریش دید جان در باخت + خاطر خوا جو عظیم از دل یازد + خاطر پرتیان خاطر پیش
 مقابل خاطر نوز طراسے نئی بیاسے بنت نمہ ساز + کہ خیر از ترکسیت خاطر نواز + شیخ شیرین بنگر و از
 سنجہای خاطر پیش + درون دلم چون در خانہ ریش + و در حکایت عابہ خود میں کہہ عازیرت سے آخر
 زوشواس خاطر پیش + پسندکشمس در نظر کار خویش + خاطر نشان جاب خیر المہ ققین میفرایند کہ در روز
 نشان یعنی نشانہ مستعمل میشود جانکہ کوی فتنہ نشان پس اگر گفتمہ نشانین عبارت کہ اگر جو بدیدہ بصیرت
 این منظور شدہ خاطر نشان ارباب مستندہ ہست یا کار یعنی خاطر نشانہ مناسبی نماید بلکہ یعنی خاطر نشانین متعل
 مگر دیدہ بی اگر نشان یعنی علامت و قسم ارادہ کردہ شود + معنی نشان خاطر مد قوم در رسم خمیر سے تو از شد
 و چون خطرہ در ضمیر خطر کنندہ می باشد + ہر کہ اطلاق خاطری توان کردہ اگر خاطر نشان یعنی نشانہ خطرہ ارادہ کنندہ
 رسم سے شود چہ ہر گاہ در دل آدے بسبب استعلام از سے تردد راجع شود چون کسی آن ہذا از حقیقت آگاہ
 سازد آن آگاہی و دل نفس نشانہ تردد و خطرہ و خطر اب قلبی میگردود و جاب سراج محقق سے فرمایند
 بہرنت کہ بنی نشانہ شدہ در خاطر باشد جانکہ در نشان یعنی نشانہ شدہ در خبر دیگر و لفظ این لفظ
 پر ہست کہ رسم فاعل است یعنی متعل چون از بہر و خانہ بہر و سماہ بہر و صاحب سے از صبح
 صادق اگر بہرین نمہ در ہر + صدا تم جو خاطر نشان میگردود + ظہر سے سے نیازم چشم مستے را کہ ہر عت
 ہشتیاری + کہ خاطر نشان معنی لفظ مدت را + چنان سے نیز عاشق طبل بوس میداند + بجان خویش

خوشی که خاطر نشان نازکی و عیسه سپایه بد من خاطر نشان شاه باد و همچنان کاخا من شهر خاطر نشان انقاب
اصغی سے میگرد شمع تیزی بچکت آصفی و تیر تو کرد این بر خاطر نشان مرا و خاک م و پنهان و شیخ و ویرینه
و دینی به از صفات اوست و در نفس که قیسه سلیم سے بوی او که رسا و سلیم خاک مرا و لگو کے زو آنے
بر انشم باو است و بخت اتم کو که گوید چون رسد بر تر بنم و دانشتم همچنان وانی گشته شد ای خاک دوست بدینی
خاک کے مجاز است حضرت شیخ سے از جلوه قیامت پنهان فیکن دکھاز و در خاک بر خاک تناسے قیامت و
ای بر خاکے که بر روی زمین است که روی قیامت بر او خود بخاک بر تو اند که باعتبار اول منگفته باشد و چون بنک
بیزل بر روی قیامت است و در جای بنی قیامت و استعمال مسوده و بصورت نوی از نفس بود و بدینی خاک
خاموشان در عالم جاہ خاموشان بنی قبر شدیم من در صاحب بساط از شمشیر و و در خاک بر خاموشان
کن دنیا و انوشم و نگار سے چون بخت فانی است جان پتر و که در خاک خاموشان پنهان ساتیم دام خود
شیخ اثر سے مراد اول خیار نیت از خاک خاموشان و که بی نام در اینجا میتوان خاکے کسیر کن و خاک
خشک و خاک خاموش و خاک مرده گنایه از زمین بے گیاه و بی شبره مند آحسن و آب مخلص سے چشمه
صاف بقا آورده گرفتار است و بوی خاک مرده می آید ز آب زندگی و ساکنان رحمت تن پود ان سنگ است
سیل و این خاکها سے مرده کالی میکند و صاحب سے شوق را اندرده سازد محبت انفر و کان و میکند این
خاکها سے مرده سنگین سیل را و خاک خاموش بقیقین بهار از بے شکر و گشت از شبره و دسته برای زبان
خواجه نظامی سے دیگر بر شبره خاک خشک و بقیه بر بخت غریبک و خاک شاک بادی است که خاک
توده گشت و چیزی در این پنهان سازد بعد از آن خاک را و در بخش گشته خبر غمغمی از بخش بر که باید آورده باشد
خاک در شکر و جایی که در این بے حتی بی تقریبی باشد و پای رفتن در شسته باشد از ابل زبان و بختی پوسته کلیم سے
که اگر از خانه چشم قدم بیرون بنی و ز استانت بر دم ای خاک در شکر را و مخلص کاشی سے بیوان از خاک
در شکر راه سیل است و خاک کو سے دست را ای چشم تر کشید و سلیم سے از طلسم و هزارادی خبر و سید
چاره عریانه بود ای خاک در شکر را و صاحب سے باخر ای پنهانی طبر و شین افاده ام و سیل نواز گشت
از خاک در شکر من و بر این گشته کنایه و کسکو کان و کش نیز بود خاک سیاه علی خراسانی سے پس ادب من
مرد را میرسد اینک و بر خاک سیه خفته لم انک بد دست و خاک جلوه ز شبره که از اینجا اول بدن نخواهد
صائب سے چون برق خادیم نجاشا کی تعلق و زمین خاک جلوه یک کام که ششم و خاک مطین و خاک
سلق گنایه از که زمین خواجه نظامی سے شرم درین طارم موزق نازد و آب درین خاک مطین مانده و خاک شفا
کنایه از خاک که بلا صعلی فان آرزو سے یکم و عو سے سلیمان و در کفم سجده خاک شفاست و شیخ اثر
سے دو کلفت اول سایه عارت اوست و بخش برشت ز خاک شفا کو استا و خاک غریب متلا
خاک و عن منزل مسافران در نش سے خاک غریب نبت وین گیر کنسی نه است و بخت این ز بخر بر نام کرانے
مکنه و سیر سے اگر بود چشم تر سے که در کورت تر است و خاک شور انگیر غریب سر چشم منت و

در شکر راه سیل است
و خاک کو سے دست را ای چشم تر کشید
و سلیم سے از طلسم و هزارادی خبر و سید

صائب سے طوطی آن بر کو در شکرستان بیرون + تیغ اثر سے از سفر روشن کند ساکب چرخ معرفت + محل را
 درویدہ پشد خاک غربت تریا + خاک سمره با خاک مشبہ الی المشبوه این لفظ و شعر محمد فضل بن زین العابدین
 و خاک از غریبیت نیست زیرا کہ مستعمل کرد بر و رنگ سمره است از خاک سمره بود اسے در چشم شویخ کردے تیرہ روز
 لاکہ دکل را + نجاک سمره کفشی شند او از عمل را + خاک رنگین کنی یہ از طلاء نقره و آوی و کلین بود منج انکما نعل آجودہ کہ کفشی
 رنگین شدہ کنایہ از ان مال است کہ از زمین سبز خاک حاصل بود زمین قابل کہ در ان زمانت خوب را بیدہ شود صائب
 سے یکے حد میشود تخم کہ درت در دل تکم + زمین در زمین خاک حاصل بود در و + خاک تاریک و خاک
 تیرہ و خاک و آب و خاک طینت قبضہ خاک کے کہ مرث انسا نے از انت شوکت بخاوسے سے سخت جانے
 ما آسمان ندر و یاد + زکوچہ رنگت خاک طینت ما + خاک مراد و خاک مراد کفشی کنایہ از خاک زیارت گاہ
 کہ کم دل حاصل نمود اشرف سے ویدم بخار خطو حور سے تر اورا + صد شکر ما تم پنے خاک مراد را + نظری
 نیچلو پورے سے بیسویہ از کل میخا + میکم + خاک مراد کفشی مراد من + صائب سے ز خط بویس چرخ
 ویدہ شب نذر واران شد + عبار خطو خاک مراد خاکساران شد + در روح مشاہ عباس سے نیت در رو کے
 زمین جزستان دو نقش + بہت اگر خاک مراد در بساط و ذکر + جزستان خرابات نیت خاک مراد +
 خوشا کے کہ ازین آستان بیرون نرو + خاکہ ان مزید کنایہ از دنیا خاکہ ان دیوہ خاکہ ان خود
 و خاکہ ان کن شد صائب سے بیک ہوا بود چون کمان دو خار مو + خوشا کے کہ ازین خاکہ ان خیر لک
 خاکباز و خاکب باز از عالم نرد باز و شطرنج بازی فی سے ماہ خاکب زمین ہر روز تیر میشود + کہ بہت خود کرد
 خاک رازد میشود + ملاطرا در فرو کسیہ گفتہ طفل غمخ تانجا کباری سمرہ اورہ کچھ اس بھونگ کل کردہ خاک
 نہا و دھانکی نہا و کنایہ از آدمی خلیق و تواضع صائب سے ہر خاک نہا کے کہ خوش است درین بزم + چون
 کوزہ بر بستہ پر از بادہ ناست + شیخ شیراز سے جو پاک کن شیراز خاکے نہا و + ندیم کہ رحمت برانی ک بادہ
 خاکروب ترجمہ کناس یعنی جاروب و کاسے مجاز است علی خراسانی سے شناسندہ و کن محمد کہ ہر صباغ +
 آریہ نجاکروب در شس بسر آقاب + طالب پٹے سے چون پیدبال بھندز خاکروب تشم + تنگ سیر جو کے گل
 ہسم آہوشے مرا + خواجہ شیراز سے اگر چنین جوہ کند منج بادہ خوش + خاکروب در نجاند کہم ترکان را +
 خاکروب صورت ظہرے سے ناکند خاکروب ترمیر + جب کہ دیدہ دامن نسرین + خاکربہ مراد خاک آغاز
 بنی اول مرزا عبد القادر تونی دزد کہ غیر قلمت سے شد از برن تا خاک یز حصار + زندہ سے جو کشتی بقبر
 استوار + قاسم کو نابادی در صفت قلم سے زحل کردہ در خاک زرش نگاہ + ز خورشید شش اعادہ آبر کلاہ
 و جای کہ خاکروب اندازند اثر سے مقامی نیت نمبائے جہان را جوئی خشم + کہ کردہ خاک یز شہر چون جائے
 شود ویران + خاک مال کنایہ از ذلیل و چار کردن و بالفظ کردن و دہون عمل صائب سے کی ہر دن آستان
 نذ خاک کالم بگذرو + بالم از پرداز چون مانہ بر تیرم کہہ + بر گوہرم عیار تھی ازون شود + چندانکہ صبیح میں +
 خاک مال من + ہر سے صبح نشا باشد ہشام غم بیگے + تا خوردہ خاکمال زمین آستان ما + طور سے

۴

طوری است چنان هست و چاک نبود و پا که نعلشروع خاک مال بها در آن بخورد سایه این خاک مال
 که کجای باشد تراشش محال خاک انداز جایی که باک قلمبرای خاک و به انداختن دنگ و کلورج بر سر غنیمت سخن سازد
 و آنرا ننگ انداز و خاک نیز ننگ نیند سلیم سے بسکه در وضع خاک ننگ نجا حسرت جام می نماند اصلاح و لم خاک
 انداز و خاک انداختن بر آینه همان انداختن در خاک خیر بد زوی رفته نادر و سوا نشود خاک اندازان و خاک
 ریختن نیز گویند تاثیر سے از کرد کس سخن تو انکرو خاک انداز نشی در دیده سیسفه بر می سے گفتنش در دیده
 دل را درون کردی بگر چه گفت سیفی خاک بر تم گزین دار گمان و این در بند و ستان نیز بر سوم است
 ملاحظه سے خاک بر هر طرف از توده اطلاق انداز نشود و بافته آن کم شده بے خاک انداز و نیز کنایه از سار
 در فوسگر و بار چه که برگردن شایمان و خزان کشند و نیز او در معرفت چهار خوانند خاک سار در شرح دوم هر دو
 مستعمل شود گویند فلان مرد خاک سار است نمی عجب و کبر دار و بد بختی تعالی با دسار بود و دسکه زبون و خاک سار
 است بیتی خاک آلود و خوار است صائب سے ز خاک ساری بد باطنان فریب خور شود نگرند و جز نگر گشت
 خاک آلود کن ستمند خط با خاک ساران سر گشته چندین کبر خطهای تر رسم آ خاک خشک پیچیدن
 خاک آلود کنایه از خاک پوش وندان در لفظ خاک سار که شت پس از عالم کرد آلود باشد خاک توده توده
 خاک که بر استی بر اندازی سازند و آنکه گفته است نهی است شل و دوش از عدم متبع بود زیرا که هر دو فاسق است
 از اهل زبان بختین بوست و عطر قرنی در ابواب الحان آورده خاک توده زمین با خیش سینه سپر ساخت
 خاک شور و خاک شوی و خاکیز آنکه خاک کارخانه زرگران و خاک بگدر از ابواب شهری تاندر کم گشته و خزان
 که در دست از آن بر آید و رنگ شوی عبارت از همین است قد سے در حصه چهار نه پله و فادان ز های او است
 لشکر باد شای سے نزار خاک شور سے که شت از کرد بے لیمیا گر بود خاک شور شیخ ابوسید ابوالخیر سے
 و کے فضلك خاک نیز خراب است و پیر بد و دست رده خور بخت بے میگفت بها بهای کافوس جویخ
 دانگنه بیایم و خراب گشت سلیم سے بیکج ساد و روح بیباک لیکن جم طلب فاکشوی تنایه نظای
 سے من آن خاکیزم بفرمان رده که بستانم و باز بریم بجا شیخ عطار سے بر کنار کنج نندی خاکیزه استخوان
 تا چند خای بی طب و بعضی بته باریک بین آورده اند با ستاد این بیت که کم از دست سے چون بانی طریقه
 حدی کیزه تا به عید واری ای خاکیزه و قلب کو بستی غریب و مسافر بود خاکیزی کنایه از غربت و فقر است
 خاک خفت چیزی که در خاک نجا بماند و از نظای سے بفرموده ماطنی در نهفت و نه بچه و آنرا کند خاک خفت
 چون گوشت بعضی حیوانات که بوی ناخوش داشته باشد مثل بیل و های و مانند آن خاک فروزه از کان جواهر
 چیزی که دست و زرک بر آید از آن بکن بیشتر و طره سازند و در پلخ ریزه و خرد است آنرا خاک گویند ملاحظه
 سے خاک چون خاک فروزه در آید نظر بے بسکه گوید زین سبزه جو فروزه بکن خاک کان بومیای و سرب
 چیز است مثل خاک که از کان بومیای و سرب یا بد نهایت بدو باشد اشرف و در جو شخصی سے خاک کان بومیای
 و سرب و بوی آرد و آفتلای و ترب و خاک در تر از وی کے آکنه ن کنایه از ذلیل و خوار گویند

و استنزه او را بشنید کردن و بر او چنان مشاقتی نمودند که مردم نمکها و زین کرده میداد و چون نوبت شخصی رسید که او را خاک و زین کرده
 به پس بوی خوش تحقیر و تشویش و کینه باشد پس ضایع تر از او بطرف موزون بود و در آن حدین از آن قبیل است که گفته
 شود که ساقی هم در شراب ناب میداد و در پیاله من خون ریخت و میتوان گفت که خاک در ترزوی کی می آنگذردن عبارت
 از غنیمت که او را با خاک برابر دانسته و ناگاه محض پند هشتم نظامی سے ترسیه که از دور بازوی من که خاک
 از کف در ترزوی من + خاک برون و شدن گنای از خوشنیش را هیچ و با چیز نیکو شدن شیخ نیز از سه اسرار
 جو عاقبت خاکست + خاک شود پیش از آنکه خاک شوی + اگر خاک شد سدی آن را چه جسم + که در زندگی
 خاک بود است مسم + خاک کل کردن بجزی سرشتن سے درین خاک بود ای کل کرده اند + منع می خوردن
 کن سلهای با کرامت و گر + خاک لب امیدن به و نهی استل یکی در مقام حاشا و انکار و دیگر در عمل اخفا و استتار
 امری ماحضش آنکه ایر سے بطنی را که گرفته بود چون طعام بر او طبع می کرد نمی از آن کف میرفت و بی پیش میرای آورد
 زدی میرزا بر سینه که پاره از آن خود خورد که خاک بر لباید و انکار کرد از آن باز مثل شد حضرت شیخ سے
 بنای نیم من غمور لب خاک میالم + سبوی قسم خشک دل عمان بدن آید + صائب سے گری می باید بر لب
 چشم او از مرده خاک + شد مردم عاقبت خود را که آید + طالب سے زر مرده خاک لب کوبال
 بر کس یار + که است خوردن خوش زاب روشن تر + صائب سے از شکست کوزه که مگر بنجویم + بر لب خود
 خاک میالم بشکر بنجویم + بهر من زمین ناپاب چون آکیر شد صائب به لبس خون خردم و بر لب غیرت خاک
 مالیدم + خاک بر لب کبھی خوشی بر کز ز شاپور سے جو شمع نیم سوزم خاک بر لب خجسته شرای همدم + مشورتم که قرآن
 میکنی سوز و کدم را + خاک بر لودن و گرد بارودن از خبر سے گناید از خراب و درین کردن است + استغی
 سے شتابان شدن ابر در عزمه + که سیلاب یزد بر تشکده + تر کرد سپان بر لود و خاک + سببان
 ازین زلال لزه ناک + خاکش از خون فلاق بهتر است و بر خون او شرف دارد یعنی او ای این از اعلی ان بهر است
 صائب سے بود بر خون کل از ز شرف خاک بر او که دل خون شده ام نافه آهوی بود + خاک صحر سے عدم
 از خون بسته بهتر است + بر سر جان این قدم سبزی ایسه بسمل چرا + حسن و خوبی سے سخن کل گیت کلافت
 رنج کیفیت زند + خاک پاکه با از خون فلاق بسیار + سینه اشرف سے زه طمه نطقش نیکو دقیق + بود
 خاک لوبد خون عقیقی + طور سے سے لبته خودی نقش در خاطر که است + خاک کوشش بهر از خون بهشت + خاک
 بر سر ریختن و آفتان و زون و نساون و کردن و آنگذردن در بر کتبان بنی با ز کاشی سے خرم و سے
 که در قد پاکت بر کشم + بیست گفت خاک بر کشم + خواج شیراز سے ساقیا بر خیز در ده جام را + خاک
 بر سر کن هم ایام را + سیر سے کشم عبار در سر کوشش میروم + دیگر چه خاک بر سر طاقت که کس + در حسی
 سے آجنان کشته ام از صفت که می افشام + خاک کو میو با دو صبار بر خوشی + زبنت و مهالی مرا جان دادن
 آسان است و با میو بر سم + که چون من خاک کردم بواپس نشستی بر زیند + نخسے من میگویم که از اساک نه
 بر خاک یزید + خاک را بردار از ز بر اساک یزید + عرسے در زار سے که تخم خفته جو نام زدکان + چشم اندوز

خسب دانه قشانه بظلم آنجا + زردسی سے پرده سرخ نشاند زرد + همه شکرش خاک بر سر زرد +
صائب سے بیکر سبزه آن طرف بنا گوش تراست + حذر یحان بن خاک بر سر زرد + میر جلال الدین محمد حنفت
سے کے ز خاطر میرد عیش سرکوت مرا + در نظر دارم بر آن خاکے کو بر سر کرده ام + غلطی شیبا پور سے
سے غیر خاکی کو بر سر زخم بلی افکنده + با درم نیست که کس بر سر خون آید + فردسی سے میر میر خاکی کسیر بر نهند +
از ان بجای خاک بر سر نهند + خاک زدن گنایه از جاروب زدن کوشنده اند و این سهو ناسخ است و صحیح خاک زدن
زدن زیرا که خاک ر ب یعنی جاروب آید چنانکه گذشت خاک در چشم پشه یان در چشم زدن در وید زدن
در وید زدن کسفیدن یعنی کمال خمیده سے جوهر کفنی است کشندهش با صیاط + سن هم بر وید میکشم این
خاک را + نظمی سے زدن خاک در وید جوهری + همه خانه با قوت اسکنده سے + طالب کسے
سے قیمت بکده نیست فرغ مرد مهر + خاک ز میدی بر وید زدن زده ایم + با قرکاسے سے کرده
تبع و بان ذکر تو گوید با قر + خاک پنے تو کر چشم تر زده اند + صائب سے عکس بن خاک چشم آید
سے باشد + پر تو روکے تو آید ناکر دمر + خاک کیسی م مرزا سید سے خاک کیسی پیشه سے باید نمودن بچو
بهرانی تا بکے پر سو دو ان پشه کسی + خاک دیوار خوردن گنایه از قناعت کردن نوشتند لیکن تخصیص
دیوار او سے ظاهر نیست خاک بر در خانه ریختن ساحران بز خاک مرده افروسنے خوانده در خانه دشمن اندازند
تا خانه اش خراب شود و باره از ان چون پشه ای کو می خسته بریزند تا دیری بخود نیاید اثر سے بر نیاید در صورت
نام ان از ناقص + خاک قرار دشمنی در مجلس مار میزند + خاکی کردن گنایه از ننگے کردن و بقراری نمودن
نوشته اند لیکن ماقول آن مذکور نشود میفیه همین نمونہ شبلی پای خاکے کردن یعنی تیر سقر کردن و انجا
موسے چتری آوردن آید چنانکه گذشت نه تنها خاکے کردن مخالف خاک در کاسه کے کردن دلیل کردن
خاک خوردن تیر بز زمین افادن و بهرند زیدت تیر قدسی سے خدنگ مت خاقان لغتو نم خوردن تمام
عسر خرم خاک اگر چو تیر خطا + ملاحظه سے در اب جان برون صید بخت نیست + تیرت ہی خورد
خاک سادر شکاری + خاکتر ترجمه را دو و فسرده از صفات اوست و با لفظ فشانده در سخن مستعمل اثر
سے بیکه چون شمع سرگرم تب عشق توام + دو خیزد گز زانیرند خاکتر در آب + صائب سے سر داز قری
بر صدفشت خاکتر فشانده + تا بسبیل راه سپاسه شاد در + خاکتر برات زدن گنایه از حلا و ان
آیند اقصی فیاضی سے خاکتر گز زنے برات + خاکتر به پوست ذرات + حال غلط سیاه کو بر اندام
پیدا آید خیالان صحیح مثل تاج و تاجان بلند فخر زاد موزون در آهکے و تجوی و لغویب و لاری سنگین خبرین
عزجوی خبرتار خبرتاریه بوی سیاه نیک خبر کوشه بر زمین کبر غفشت کردن نیکون از صفات بر سینه و آید
جبه السودا بعد از آن طفل جب طفل جب آفرین جب آفرین دان آفرین فخر مشک سنگ سیاه سنگ حرم
سنگ کم جو الاسود زکی سیاهی سیاه شب نارنگ کوکب خبر ستاره نشان آفتاب نقطه آفتاب
عقدہ پروانه غزاله نکلن عدس مرکز دزد مندو زان عکس خود ز نور صبره صبره آید هر کو جاک نمود آید

ششم سوخته نیلم تخم ریجان تخم نمبہ تخم کل سویدا تخم قابل تخم سوخته تخم سویدا تخم آہ تخم امید از شہبہات اوست
 و با نظر گذشتن و نهادن وزون و اقا و ن رشتن و نشان دادن بصلہ برستل و شمع سے این خال از ازل بر رخ
 حال گشت بدہ سے دیدہ سی صیت بد بخت سیاہ ماہ ظہور سے مشاطہ کسین سی بر خسارش از نزدیک
 دیدہ خود حال گدہشت بد ملا طراد رساقی نام سے پیشا طکی سر بر او شمال بد نہد بر رخ لالہ از مشک خالی
 نظیر سے پیشا طکی گدہم زرد خطائے تو زند سے نہد بر رخ آدم خالی عیبانے دگر بد میر مزی سے
 خالی سیاہ بر لب شیرین زوی چاکد بد عر کسی ز رشک نقطہ بر شک زند بد مزا صائب سے خالی بر لب آغماہ
 نقاشا و ہست بد چشم بد دور کہ بسیار بجا افا ہست بد مرکز دیرہ حسن بصور گدہ بد خالی منگیں جو بران چہرہ
 از مینہ زوند بد گرفت خانہ حور شید را بد و چراغ بد سیہ کے ترا خالی بر عذر گدہشت بد پیش ازین بے نظم
 سنگین دل چہن خالص نبود بد خط شکن کرد خاک آلودین ز نور ا بد بر چہرہ تو خالی زمین گدہ ہست بد کز نش
 تو بیجا سندی کتبہ ہست بد خالی لب تو را نہایت بوسرا بد این عقدہ طرف عقدہ کشت بوسرا بد بریاض
 کردن او خالی دیدم سر خم بد کین نشان از انتخاب دیدہ کتبخ کیت بد یک نقطہ انتخاب مکر دست چکس بد
 خالی باض کردن لہ انتخاب ہست بد صد بروہ شوخ تو زوار چشم خالی او بد این مانہ در دیدن لڑا ہو گدہشت
 در این ہست سویدہ خالی او صاحب بد کہ مہر کو جب شہر ہست اعتبار دگر بد اخرج سعادت مرکز بر کار عشق بد
 تخم آہ نقین یا خالی عزیزت این بد کن تخم امید عالی مدد کے موران بد کمدار ای خطا بلام دست از
 خالی دبویش بد تجال او سپردم عذوہ درو ہستم بد کردیام خط پیمان کند رو خالی نہد ویش بد ز خالی عبرین
 ہسترون زلف یار تیرسم بد ہماز مارو من از مہرہ ایما تیرسم بد طالب اے سے تخم ریجان زلف بینی خالی
 مری عشق را فزون سازد بد ثابت سے خالی او در مزاج بارو شیخ بد بیکند کار حہ السوا بد تا تیر سے زہرین
 عرق آن چہرہ رنگین بد در ان رخ خالی عیب ماہ پروین بد مینر سے ابو تیور چشمہ خورشید لب ہست بد در شیشہ
 دل تجال کل نزل ہست بد حسن تو بہار زلف تو بہار بد رو تو کل ہست بد خالی تو تخم کل ہست بد خواجہ شیراز
 سے ہشت رخ زیبای ادویجای سپند بد بغیر خالی سبائش کہ دیدہ ہانہ بد در عین زہر تخم زلف بند دانہ خالی
 سے ہمار رخ خود کہ بد ام اندازد بد خواجه جمال الدین سلیمان سے زلف خط تو باہم نہد دستان و حوٹے
 رخسار و خالی شکن کا فوج بلفل بد کتبہ خلق ہست رویش حلقہ آن کعبہ زلف بد خالی اونگ سیاہ چشم ازوم تا
 نقطہ خط شہنشاہ ہست یا نگ حرم بد خالی شکایت کہ جان بقبلا ترا بوسہ جاست بد ای کوہ زانغ خالی تو بر لالہ
 زور پاک بد ہی برہد بیع حسن تو زہر تو بہار دست بد کمال اہیل سے زلف تو بہار کوشش ثعبان دست موسی
 خالی تو بہر زخند ان ادرت دجاہ اہل بد کمال مجتہد سے صلائی دولت خوبے زہن کہ ہست او ز بد خطا تو
 سنبہ کے خوان خلیل خالی حدس بد بھد بلی سے خالی رویش اختیار را میقد از دست برد بد تگہ تہا گرفت
 از حیرت میان ترا بد محمد سخی شوکت سے زانہ ازی دیگر بردے کار آورد بد فکند مہرہ خالی ترا شہد خطا
 ابو تراب ثروت سے تخم نمبہ کشت سویدہ دل مرا بد زہرین روانہ ہست بد لب خطا یار بد جو افیوشے

جو اقبونی کو میل طبع او بشیر میا شد + زدوق خال شبیه الفت دل تابناگو کشش + میر خسرو سے کشت خال لبش
 مراری + نگس شہد زہر دار بود + ملاخو سے یا نسیم خاش زہرہ + شدہ تسخ نار چک زہرہ + آصفی سے
 ہرزلب جو نہد درج وہان تو خال + دروہان تراگو ہر باب کند + دغی کوکب تخت شبیہ دادہ اند خاچہ
 در شطخ سے امین و در بر ویتوان نقطہ خال + چون کوکب تخت میان و در ہلال + و در چاہی را عزت و در تربیت
 خال وہان نیت سے خالش مخوان کہ بر لب خندان نہادہ + دایع دل منت کہ بر جان نہادہ + آن کلر چی رطوبہ
 لای سیاہ را + بر سبزہ زار چشمہ جویان نہادہ + آن آقاب چہرہ کہ نامید تیرہ را + برگوشہ ہلال در خشان نہادہ
 آن سیم عارضی کہ کی وزہ مشک + بر عمل ایبار چشان نہادہ + پیر خسرو خال زخمیان محبوب را بہ خم سبب
 شبیہ دادہ سے عمر زمان بہر دم خرب + سبب نزع خال نزع خم سبب + حالہ بی بی قمری از طعام مسخ طوسے
 خالہ بی بی چتر ایل بیست ہشد + ہمہ خاتون بہر توشتی پرند + ز مایگی تخت خالہ بیانی یا وکن + شبی کہ شمع
 کافوری کعبہ محسن فرورے + خالد ارد خالستان ہر کام معرفت بیدل سے ز عمل خالہ رکار خان بیدل لبش
 امین + بلای جان بود با سیم چو میرومی دافون + خام مقابل پختہ خان زید علیہ آن والد ہر کے سے قانی وود
 ز نقش رشک + والد شدہ ام کباب خان + ز لالی سے پنے آزادی چون با غلامان + کہ سیوزیم چون
 و مد خان + د پوست و بافت ناکردہ اشرف سے بچو چو پنے کہ خاشطل گرد و بعد مرگ + شد عذاب و سخت
 شام سے فرای دوستان + و انجام کشیدن و گرفتن زعی کہ سیاست کہ آدمی زندہ را اور پوست کا و در زمانہ
 سے گیرہ باقر کاشی سے انکر ز جامہ از او گئے ام خیران سخت + یار ب از پوست برآ زدی لبش گیرہ ہوش
 ز نامتوش چون غیر خام و دود خام دقرہ خام کہ سیم خام و پور خام و دود خام و شکر خام و خون خام و بے اصل
 و بیوفا چون و کور خام و سخن خام و کار خام و دود خام و ارزوی خام و نڈ لیشہ خام و خیال خام و سودای خام
 و طبع خام و ہر شس خام و کور خام و خندہ خام و ذل خام و بازی خام و دود خام و اشغال آن میر حسن و طبری سے
 برت چون سیم زلف نیت چون عود + طبع بہر چہ می نییم خام ہست + امیر شاہی سے چند سوزی شاہی و خستہ
 کاہ کا شش و مدہ خانی بہہ + طہور سے سے ہوشش تیش و اعلم کجاہ میدارند + جنون خام ہا شدت و مانع
 کماست + چاشنی ہوز شکر از کام نمی رست کرد + چنگبہای از ترنا کہ خام منت + از خندہ ہا کے خام کور
 در نشم + در گریہ وقت ہوش بر آمدن منت + حسن با نیز سے اگر از زلف و ما شاہ عدلین تروہ + پیش
 خال خطا و د کور خام ہست + شیرین لب من با غیر شد ہمہ و بد نام ہست + خام ہست کجا من اما شکر
 خام ہست + مخلص کاشی سے با بل طبع چہ نہت ز فکر خام ہست + کلام نازد میرہ کی کلام ہست + محمد سعید
 اشرف سے بخبر و ہوس خام از کہ می آید + ہزار رنگ بکٹ یک سرگون کین + باقر کاشی سے کشتیم نختہ
 تزد دل اندر بخا سے تو + دل بر اسید و عدہ خام تو نسیم + عبد اللہ سحیلے سے برخ وہ تابان لب لعل
 ناب + تقدیر و نازان بر اسیم خام + سعدی سے در بابان فقیر سوخدا + شلم نختہ بہ ز نقرہ خام +
 نظامی سے بیاران خود گفت کان صید خام + کجا جان بود چون دریدہ نام + سوزان خود کما می ایام را +

علم در کتب اندیشه خام را به حافظه بیاوریم تا سیرت کیمی تمام به هم آید شک بچند هم از خود خام به زلفت چون عجز
 خاشاک که یوید بیهاست به ای دل خام طبع این سخن زیاده بر به کمال مجتهدی عهد دوست و عدوت خام است
 چشم شریک شمال بدو هم است به تمام طبع و خام خیال مقام سرانکه خیالات فاسد و اندیشه های تباہ
 در سر پرشته پشه در سپین در مکاتبات علوی مذکور است خاککار آنکه کارش ساخته نشود و ناتمام ماند قبول
 سه زنده با جگر خویجکان بدور فقیه به نجات سیم تبار از خاککار سے ما به نظامی سے ز خوشیدین زکی خاککار
 خوشیدین در دل شہر بار به صاحب سے ز صراط دل آن زلف تاید رنگست به ز خاککاری این
 میوه شاخار رنگست به خام در کنا یاز بیدر گوشت حکیم سنائی سے تا عالم روحی نشود عالم جسمی
 تا مردم بچند کند خام در به استاد فرنی سے کسی گوید مانتہ کہ کوم سچ شہ است به کو برو خام در ای مکن و
 زار مخای به تمام سے ناقص عقل نظامی سے نوی طفل ناچند خام روی به وزن بچند با شیر جنگ آراست
 خام دست خام مشق و ناتجرب کار صاحب سے دید آخر ساعد چون نقره خاشاک رقیب به شد خواب از
 خام و سپتہای جانان خانہ ام به خام دستانی کہ نیت پاید نیامیزند به در حقیقت دست رو بر زاد عقلی غیر مند
 خسرو سے بازم جان کردل خود پیش آزان بود به مقام بچند دمن خام دستے به کہ باشد یکی روحی خام دست
 که با بچند کاران شود هم نشست به مخلص کاشی سے دست یغمدادی ساعد چون نقره خاست به بقران است
 کردم مکن این خام و سپتہا به خام نفس سوز خام سوز چیری که ندر بالا سوزند گرد و داند دن آن خام شد ظهوری
 سے نیز است نفس ایدل دیوانه دورتر به ہشیا رطام سوز سازی کباب را به خسرو سے ساتی ہم بستن
 باوہ کباب آتا به نقل معاشران کم این دل خام سوز را به صاحب سے دل را زرد و دواع تدریح بچند کن
 شد خام سوز تازی کباب را به رختے دلش سے منکہ چون ہم درتش لاف عشقی مزیم به لاله می نازد
 با رخ خام سوز خوشین به سیح کاشی سے جهان ز شوق تو جوشد در استخوانم شغز به خام سوز بودہ کباب
 در نظرم به خام غری آنکہ بر یک چیز قیام داشتہ باشد بلکہ در ہزانی تون بہ یاد آرد نظامی سے تو انم کہ من با تو
 ایام نو سے به کم بچند کردم ندرم جوی به خام کردن محو کردن دیر ہم زدن خام کن بچند تدبیر کباب از
 محو بطل کنندہ ان در این بیت طرح نظامی و مصرع اول نیت سے عذر پذیر زده تقصیر تا به خاموش و حرکت
 کردن بہنی خاموش شدن علی ضنا سے یا رخ ثنا کو تو خاموش کنند به یلب کشاک کہ جلد خاموش کنند به معنی
 بجامادہ ظهوری در زمان قصہ پردہ ان سخن خاموش اند به زانکہ در وقت نامی گنجہ خم پہنان ۱۱۱ عرقیے بیلی سے
 در سخن کہ در مسکبکم بیابی به جو کل از شرم برافروزد خاموش کند به میر خسرو در حکایت تفسیرت کردن
 خوش مردگرا سے سنرا تک برزد کہ خاموش کن به مقبدر خود گفت بایستن ۱۱۱ و با لفظ جرائع شمع شعله
 در نش افادہ معنی مردن کند صاحب سے بھواری توان معلوم کردن خصم کوش را به کہ با چندین زمان خاموش
 پشت آب شد نش ۱۱۱ دست بردل می ہم چمن شوق غالب میشود ۱۱۱ کی کم با خاک نش روز بے آبی خوش
 صحبت شہراق دایخ زبان در کار نیست ۱۱۱ شمع را خاموش باید کرد تا قباب بست ۱۱۱ میرزا امین تبریزی

از خاندان ترشچین میر خسرو سے خامروں سوخن خامروا آله تروبرکن خامروا خامر برتختہ بہادون کنایہ از
 نیہ نوشتن کردن میر خسرو در سراج سے خامر چو برتختہ دیگر نہاد و تیر قلندہ نخلش سر نہاد و خانقاہ فتح زون
 مکان بدون درویشان سرب خانگاہ مرکب از خان دگاہ از عالم مجلس گاہ دفتر لگاہ بنی ہند ازین کہ دوران
 خانہ تو لساخت فائیش بجا ز بنیہ خانہ خاص استمال یہد حکم عام بہا کردہ و تیوانہ کہ زہر علیہ خان ہند بہر تقدیر
 مادہ سیان سبکون نیز استمال نماند اور سے سے صوفی خانقاہ سیارات نمی مشتری و بہر تو چون زہرہ مطرب
 غزخون ادرت و خان دان خان مخمف خانہ دان رخت خانہ بر مشری سے کہتے سعادت نہت بنانم
 جائے و گر حیل کر دم ز خان خویش و جمال الدین سلمان سے چہ شدہ چہرہ برد چہ اخاد کا بچین ناگاہ چہ چہ
 بدگشتہ ز خان وزمان و عدیم کب بالفظ سوخن در وقت ویرانہ سخن و بر سر چری بہادون کنایہ از صرف
 کردن و بہادون است سلیم سے در گلستان محبت عاقبت چن خانہ و بر سر سر بہادوم خان دان خویش
 نظری سے دل کیت کہ گشتہ نہت باشد و خان و ابنا ز شکر خندہ برانداختہ و شیخ شہزاد سے تیان
 کلمہ آغاز کرد و محبت خواست کہ خان این میں این شوخ ویدہ پاک برفت و خان و خان ہان خان
 ہر کہ ام معروف خانہ مطلق مکان و ماورای چہری والا قیدہ رود خانہ واکج خانہ بجا مشہور خانہ تخت آن
 چون کرخان و شتر خان یعنی گرم خانہ و شتر خانہ دور بستہ در بستہ از صفات اوست کی از شتر و صفات
 تمام تیار ک اللہ ازین کرخان خان کہ فلک و چین نہاد چین باقی فار و یاد و سلیم سے بجز اسمج وقت
 احسانش بہ میدہ و یاد از شتر خانہ و ایخانہ و اشخیانہ و بادہ خانہ شتر ایخانہ و پوچخانہ و ایخانہ و ایخانہ
 آسیا خانہ و ادب خانہ و آئینہ خانہ و اسیر خانہ و بارخانہ و باروت خانہ و ہار خانہ و بالا خانہ و تجانہ و نہد خانہ
 نہد خانہ و بہار خانہ و بیار خانہ و ہریخانہ و دولت خانہ و فیلیخانہ و تربیت خانہ و تفریت خانہ و نام خانہ و کاشا
 خانہ و تکلیخانہ و تورخانہ و توخانہ و جامہ خانہ و جوہر خانہ و جہاز خانہ و چینی خانہ و جسہ خانہ چشمنی خانہ و رجانہ
 تاجخانہ و جلمہ خانہ و خستی نہ خلعت خانہ و خلوت خانہ و تم خانہ و خراجخانہ و داد خانہ و درخانہ و در سخنانہ
 دفتر خانہ و دو خانہ و دیر خانہ و دیوان خانہ و زبور خانہ و زبور خانہ و زندان خانہ و بستم خانہ و سرخانہ و سلخانہ
 سودا خانہ و سیاہ خانہ و پشچانہ و خانہ خانہ بسیار بسیار سے جملگی گیلانی سے با نظری اعودہ پورہ از خویش
 ابرگمی موج زود بر کردیم و از مدح ترخانہ خانہ کاشانہ خویش و خانہ یک شیباہ کنایہ از خانہ یک سقہ
 کہ مدعوت کینہ گویند در لفظ اشیاہ گذشت خانہ گذشتہ کجاف فارسی کنایہ از خانہ خراب ویران شدہ
 فخلص کاشی سے از خرابی کلمہ در کشتہ است مانند قفس و خانہ در کشتہ چن من ہزار و گلش و خانہ سمور
 ہان بیت الممور سیر مزی سے بروگت از بکہ طواف ملکانت و شدہ کہ سمور چون خانہ سمور و
 خانہ عیسیل نیز کنایہ از می خانہ خانہ باد کنایہ از بروج سے گمانہ کہ جو از میزان و دولت خانہ شیر کنایہ از
 بروج ہند و بیای معروف کنایہ از لیسان خانہ دولت کنایہ از مرکب میر خسرو سے شاہ شہ از خانہ دولت
 سوار و خانہ دولت شدہ از بختیار و خانہ عقیقا نام نو کے از حوشی و سستہ آن در پردہ ز جور کہ گشت

عبدالمعز اولیاد خانہ

گذشت خانہ شہری کنایہ از وینہ خانہ فردا کنایہ از عقی نطامی سے ہر کہ درین خانہ شبیہ وادگر + خانہ فردا سے
نور و آباد کرد + خانہ کلک و خانہ ظلم مقصد از شش قلم و آترا میدان قلم نیز گویند مشرف سے اشنائی من خراز
متقی بیکانہ نیت + فرخیالات غریب چون قلم و خانہ نیت + تعلیم در ترہ رندی چون قلم سر برتریم + خانہ
مرا کہ رنگ از سیاہی ریختن + کلک نقاشم درین داد و خواریم خانہ + ہر کجا با میکڈار کم سزای می شود +
خانہ نیشکر فاصلہ بند نیشکر کہ در عرفیت آن پوری جای فارسی دو اور قبول خوانند ملاحظہ سے نیشکر
جای بطری پر اسایش نداد + باوجود آنکہ از خود خانہ دارد قطار + خانہ گور بکافہ فارسی خانہ جاب
خانہ خالوسس + خانہ دار و خانہ کل باصاف عام الی انخاص باصاف مشبہ بالی ایشیہ رضی و دانش سے گویند
تجای حسن ترا بزمی گذشت + و دزی کہ رنگ خانہ کل باہار رحمت + شوکت سے رفت کاشا ہر مرد
عشق را در کار نیت + خانہ دار از طبعی یک قضا آدم بود + کشتہ عشق را فنا مظهر جلہ نقاست + خانہ
کور ہر مرد آید بن ناست + قاسم شہدی سے قطرہ کہ قیمت ہے ہر ہزار ہفت کش + بام با چون
خانہ خانوسس گل اندودہ نیت + سلیم سے فرخانہ جاب در مزی نما + تا رو سے و خرابی عالم ہبادہ
خانہ زین مثلہ خانہ زین ہی کردن کا درہ مقرریت و حضرت شیخ زین خالی کردن استعمال فرمودہ ان نسبت
کہ در جلہ کہت خوش تبارو + کرہ است ہی غرہ میاک تو زین ا + صاحب سے نبل ایشاہ سوار سے کہتہ
امیدم + کہ کردہ است ہی صد ہزار خانہ زین را + در لفظی سواری نیز بیاید خانہ جنور کا سے طنہور کمال
اسمیل سے مرا جو خانہ طنہور خانہ بی برگ است + فرد کہ ایشاہ بر صحن تو ا پرودہ + خانہ گمان و خاک کا ہکا
و خانہ زود و خانہ شطرنج و خانہ آئینہ معرفت درینہ خانہ بھی کاشی سے اینخانہ کہ چون چشم بود من نور
از آئینہ اش دیدہ بر بادو و در خانہ آئینہ چشمہ نشیند + شمیمت کہ چاکہ بقاوسس پور + محسن تا شہر
سے بیان عقل و ستم پیشہ اشنائی نیت + کہ خانقاہ گمان جای روشنائی نیت + خانہ زہر خانہ زخم
پر کہ ام مصطلح و خانہ چشم و خانہ زینور و خانہ حکمت حقیقت است + الہ ہوسے سے چون خانہ حکمت
کیسانت + در کو تو سفت دستام + تنہا سے خانہ زینور شد فرمودہ پایم زابلہ + طرف شور سے در سرم
زان کجلاہ افتادہ است + صاحب سے کلے زخمی بکان یار خواہم بیہ + کشاد کار من از خانہ گمان
پیدا است + ہزار حیف کہ در دو مان عشق نماذہ + شکر کہ خانہ زینجیرا یاد آرد صبحہ مانی خواہ ممکن زینور
عسل مانہ + کہ نشی مانہ از صد خانہ پر اکتین باو + سلیم سے مازقید او نیموا ایچم پابرون کشیم + در نہ
و ہزار است دریم خانہ زینجیرا + کے در خانہ چشم قدم بیرون ہی + زستان بردم نچاک کنگر را
معصوم کاشی سے بام دیدہ ام ہے رنگ تر خواب رسان + یاد خانہ چشم مرا باب رسان + از خانہ
ظلم بہم تا چشم بزد روزگار + رنگ بنیادش بچا چون خانہ ہی زود بود + خان آرزو سے ہر وہ نا کوس
نود ہر جانان عشق + خانہ شطرنج را کے حاجت دیوار است + خانہ تصور باصاف بیانیہ ہر کہ
ظہری سے بے ساقہ چون اصل فردا یہ نظر + چون حسن خود خانہ تصویر آید + خانہ براد از خانہ ہر ہر

و خانه بر بخت گنایه از کسی که هر چه داشته باشد همزاد پاک یاد و خواهد از آن خود خواهد از آن دیگری را و این مقابل
 خانه که بهدار است که بیاید خانه کن نصیح کات کنایه از سپرساود که با عشاق صحبت و درود و هر چه در یاد از آن است
 بصرف خود آرد و سپید است که تا چند بود خانه که بهدار + صاحب که در این بجز بر آشوب جابجاست + پیش از
 سه خرابت که در شاه خانه کن + هر دو خانه آباد کردن برون + دانش سه از سرت سودا یوسف است
 زین خانه کن + خانه برداری زنگان میرسد مردان باش + صاحب سه ندارد عالم تجرید چون من خانه پر از
 نیکو خیار آلود سیلاب از سرای من + صاحب بر حال مردم غافل نشیند ایم + شکر خون خانه بر انداز
 کرده ایم + کمال اسمعیل سه صد خانه بر انداخت کمال کند در او در + عاشق بی ازین خانه بر انداز باشد
 خانه سوز سرف تنای سه در خرمن مشاطم افتادش نعم + عاشق خانه سوزم در سینه کرد منزل + خانه
 بکام جا و نسیب یعنی مافی و محلی نیست هر چه دولت خواهد کن و اندیشه کن خانه خرس و آنگاه انکو بر کنایه
 پیدا شدن چیزی در جای که از آن مقصود باشد خانه کور و چراغ کنایه از شرح نمودن بمرغ است چه خانه
 کور چراغ سوختن خانه + متد به نمی باشد خانه نزل بسکون خرد کنش کردن در خانه با برون اجازت مالک
 در راه منتصب جانی گیلانی سه نعم اگر خانه نزل است حیاتی چه توان + تو کنادی در دل بر تو نعم است
 باشد + صاحب سه به در او که بر افتاده است خانه نزل + نزدیکه اجازت طلب کند مثال + خانه کور
 نام با بر نسیب بازی نرد سه زباده فرستاده هزاره + خانه کور طویل مقصود است + خانه تر که
 نصیح نظامی در سر و شیرین سه سادای دلونش فرموده شهر + که و ای گیس کلاه بر کس کند قهر + در کس
 رو که نامموم به بند + همان در خانه ترکی نشیند + خانه کوی بهمان اثر و نسیب سه چون با قدرت خانه
 کوی زبیران کند + اذن از خدا طلب که برونش آستان + تاثیر سه بنک قلمش چ با خانه میکند + از
 خانه سه یک و در آن میباش + خانه رمیده آنکه از خان و مان به ر افتاده باشد نظری سه آب خانه رمیده
 غلبیم + پیغام خوش از دیار نیست + خانه بیزار خانه دشمن آنکه در خانه قرار نگیرد درین مقابل خانه کلبین
 است صاحب سه دل عاشق کجا کوی سیر + کودک شوخ خانه بیزار است + دل کیر و یک نفس در سینه
 شکم قرار + عالم امکان ندارد خانه بیزاری چنین + کلمه سه در دیدم بودم نبود اشک را قرار + طفله
 که شوخ طبع بود خانه دشمن است + بک سواد بر سر کوی تو بچید در سرم + در سویت خانه و شوخ بود
 محرم + خانه باز کنایه از قمار بازی که نماند البیت و ما یسرف خود را پاک بیازد خانه برود آنکه در خانه
 بر درش یا فته باشد گرم کس و روزگار خشنیده از عالم سایه پرورد خواججه شیراز سه کفش بگذرد است
 کفیت مخدوم بهار + خانه برورد چه تاب آرد نم چندین غریب + خانه پرورد ناله کالای نفس
 که در خانه نگاه اندوز بهای روان بفرود شدن ملاستی سه دره چه باوه جان ده + بجز رستی + با حسن خانه
 برور شوخ و گمان کفیه + خانه تاب از عالم جاناتاب میر خسرو سه گرسوز و باره پروانه + مشعل خانه
 تاب راجه نعم است + خانه کرد در عالم محی گردد که چه گرد میر خسرو سه میرفته و میگفتند کاندز حسن است

فرد است این به مدینه نشین است این نامه خان کر و پستان به خان زکریا از فو که بر شلخ نخته نباشد
 لیکن بجله اورا نخته تا ساخته باشند چنانچه در نهد و نستان انبر را نخته نام سازند لغامی سے جو من میوه در سایه
 خان بعض به که تا خوش بود میوه خان زکریا به خان داره خان کهدار کنا به در عازم و تقیم که سر انجام و بایست خانه
 و با سبانی خان بعبده او باشد و صاحب کشف اللغه بنبار این لفظ ترجمه نموده قنی سے عاقبت چشم نرم
 از اشک خواهد شد سفید به خان ویران میشود چون طفل کردو خان داره کلیم سے هنوز کلیم من از شجاع بی پرستی
 جهان پر است که صد خند خان داره منت به صاحب سے باز بان پیدمانی از پرستان در است او به فتنه بآن
 بقراری خان داره چشم نیت به سبیل عشق تو بان با پر سایه مرا به که بجز چند کے خان کهدارم نیت به
 چون نیه و بیت خان بعبده طرا من است در محاوره زن مایه خان داره گویند خان خواه شخصی باشد که اگر در شهر
 وارد شوند بیایه معرفت و منزل او فرود کن کنند و سباب جهاندار کسر اکسرا انجام دهد و در نیت تخلص تمامی
 که بر آن دل مسافران در و ایت و تصدیجات میهن سازند میرزا جلال کسے خان خواه هر بلا و خط نم در شهر
 عشق به نزل سبیل است و بجزیران ام به چنانکه گویند درین شهر خان خواهی تا ایم یا گویند فلان دوستی
 که درین شهر رسیده خان خواهش من بودم درین از ازل زبان بچشم پرسته صاحب سے می بودم هم به وقت
 دل آبی دلیل به ابر نیان می شناسد خان خواه خوشی راه اشک در چون حدف دل نیت نزد می بر کس
 که خان خواه ندارد به سلیم سے از کسانی که بیایه آمد در نیت دارند به خان خواهی که م است همین جیاد است
 ظهور سے نیت از حال دل غمش غافل به وارد آید و خان خواهش راه و جید سے است و در دل بزرگ
 زلفت در چشم عزیزه تا که دیدم خان خواه چشم جانان دوده را به مگر رفیع سے خان خواه هر بلا و خط نم در شهر عشق
 نزل سبیل را بنود بجزیران ام به می کاشی سے و ایت در ان لمبه کی خان خواه به بر شلخ افغانه
 از خود کو راه به خان خراب و خان سیاه انکه خان دوان او سوخته یا تبارج رفت باشد و خان اشک سیاه
 در محل تفرین گویند سے میرزا دور کارم بفریاد به ای خان بجزیران سیر باد به حکاری سے که ام خار سیر
 گفت آقاب مرا به که در خراب و بها تیره و در تباب به و جید سے ارباب بر جله جو خان زکریا درین بزم به آورد
 دیدم دل خان سیاه ان به با با فغان سے به پر تو ر شاع خود اش زدهم در بیج به زمی بجالی خان سیاه بی نکی
 کمال حجب سے کمال بست ترین با رقیب خان سیاه به چو بیلی که بزرگش کند بر نفس به عصمت بجاری سے
 دیدم را خان سیر باد که چندین غم دور به بر سر من بجزیران را بگذر سے آید به طره امان مقابل خان خراب
 است تو با ششخان امید سے شنیدم خوشی که به جلوه چون سبیل به امید خان ابدان کجا بود به خان خرابک
 انکه بر سبیل چیز با مردم بزرگش که خان آرزو سے یکند فتنه ایجان آشوب به خان خرابک است چون کمان
 آشوب به خان با فغان ششی که آنرا غلامان و طاه زادان تربیت یافته سرکار با فتنه چنانچه در صفتان
 بجزای کار غلامان شهرت در نیاز دارند دست آن در لفظ کنان سیاه خان زرا و بنده زرا و در معرفت بر اولاد کورا
 و غلامان اطلاق کنند بجزیران سے که خان زرا و دارد به شک نیت که باشد شلخ بجای خرتزه به و قدیمی دوان از

روزم منی است سه کمانی زین نطواری کشیده بودات تاکی در چاک بر خط زخمی حال خان زاده آمد + خانم خیر
 منی ترکیه چون تیز و در خانه هستی پر سے کوی قصد ز خانم بود نطواری سے کی با جهان کو مر حات خیر +
 چو بر طالی راکی سنگساز + خانم خوش گنا باز تار که دینا و مردم مجلس حسن بیک بیخ سے تیرا وقت کوحالی
 شده بود طرات + خانم که اگر طاعت فرودست کید تلکین + خانم خود منی کنا به از عرض عمل را چهار ثروت است
 خانم سے عشق کتر و بیخ پر فرو کوب بان + خانم خوشی کن استی بر قشان + خانم بر کوشن خانم پیش
 بے خبر پریشان صاحب سے در نظر می چو صاحب است ولی + از خانم بدوشان شراب است ولی + خانم
 بر در نشان مشرب از غریبی مانع اند + چون کمان در خانه فریش با هر جا بیرون زد + خانم خدا تعالی امانت
 رابع سے میر بیکه و دلش بے ادب تلکین + خانم سے خانم بین خانم شده است + حافظه سے جلوه بر من
 مشهور مشی بے ملک کاج کو تو + خانم سے بی بی من خانم سے بی بی + خانم سان با طهارت و از عالم خانم است
 و مقبوله که ترکیب نسائی شده منی صاحب سان بر تپاس بر سانان که محاوره بعضی فارسی زبانان نه و است
 و میان ما صر علی این لفظ را بسته سے و له دارم چو بر خانم شکست توطیش + که دارم زیر گردن بر سانان
 کمان دارم + و در ایران ناظر فراتندش دینر کنا به از صاحب ثروت و تمولی اثر سے زور و مانع صاحب تلکی ولد +
 و تر کشور عشق تر خانم است + خانم ان و طالوده با طهارت و دعه و تار ساکت ترو منی سے عشق چگون
 خود نیند از لفظ + به نام کردیت من این خانوده را + به تها سے بکوی با در کشان بود و حشمتی گفته به ز خانم
 ختم در خود ساله کشت + شیخ شیراز سے با به ان یار کشت بر لوط + خانم ان نبوتش کم شد + خانم و اما
 و اما وی که خانم چو در عودس مقیم شده حید در تریعت شکر سے زاتش کشته خانم و اما آب + عود منی است در خانم
 میبخت و شاب + خانم با زمین کی شدن کنا به کمالی خرا خانم بود اثر سے اثر که با نوالفت کرد + با زمین شد
 حیکه چو خانم زود + خانم شستن و دهنی دار و کی انکه بود ساخته شدن و کام شستن بعضی از خانم یک گونه در زمین
 خود شود و لهذا کاسی درین اشادر دیوار و سقف خانم راضه و جاک پیدا کرد و این معروف است و دین منی خود
 افتاد و خانم خانم رختن سندی خیم استاده سے خانم ساختم بر پاشست + خود نشست و در سفر کرد +
 صاحب سے از چو چو کور این دریای گوهر چون جاب + بر سر خانم و از خرم بر آ خانم رخت + به اشرف
 نوبل شکستگه آه از طرز نایا کشید + که خانم چون شیتند شمار بر خیزو + قد نشسته گان کے جوانا + حاجت
 خود نشست خانم + خانم از کم خانم کردن و ساختن خایم شدن و مکان گرفتن و اقامت کردن و یعنی خانم
 از استر و تیر کردن صاحب سے بلب پیر سدا از صفت راه شبگیرم + ز یاد سے چو کمان خانم میکند تیرم +
 در جهان آب و گل ویرانه از من نماند + شغل خود سار که مرا از خانم سلاخی بازو پشت + عا مفید منی سے زده
 شوق نشانت نفسی آرامم + خانم هر جا که درین با دیه چون تیر کم + رمی از استیفا قی تد چون حد تک تو +
 چنیسانه خانم کرد و بل چون کمان مرا + میرزا صدرا سے در ولیم تاما به حشمتش کرد و مشب خانم + بر نیسان شد
 در چشم از گریه مسانه + صاحب سے خط پاکیت گنا می ز کلفت گوشت گیر این را به سیاهی در کین نامداران

نامداران خانسیار و سیلاب لویک سبباً این قوم کا فریضہ کو تیان خان کبیر و میر علی دشت سے
 یاد آن شود پس کہ با طوفان شدن بسیار ختم و خانہ برینت و بران شدن می ساختم و محمد قلی سلیم سے و حصار
 عاقبت این مشورہ حادثات به تا بیکے از نوم چون و بنور تو ان خانہ ساخت و والد ہر و سے در کجہ بلبل
 گرفتہ کنون خانہ و گریخ طرازی کرد کل روز سہ چارہ درخ و خانہ برینت بلکہ کردن و خانہ بار خردی کردن
 و خانہ سیاہ کردن و خانہ پاک کردن و خانہ براندہ سخن و خانہ خراب کردن و خانہ شوراندن و خانہ بار رفتہ کو
 وادن گنایہ اندویران کردن خانہ برخوس بار شدن بر بار کردن و کردن و خانہ بر سہم خوردن لازم نہ طاعا
 نہاندی سے ارستون آہ بر پاروہ ام اٹلاک را و کرنس در دم بخود این خانہ بر سہم بخورد و محسن تائیر سے
 ز خط سہرا دنیا مطلب تناسل رحمت به کہ همیشه خانہ او بخردس بار باشد و در خط گاہ جهان استیسا ایسا بخور
 کردہ اند از ابتدا بار خردس این خانہ را و محمد قلی سلیم سے بساط عرض کوی تو گر بود در کار و زمانہ خانہ او
 بر خردس بار کند و صاحب سے چون تیرہ ہفت رانگی دست در آغوش و خانہ خود را کئی کجہ کمان
 پاک و بابا قانع سے نظارہ رو سے تو بی خانہ سیکر و نفس کند آن کار کو آن رو سے جو کہ کرد و
 مولانا سانی سے ہزار چشم ترم خانہ براندخت فراق و تفسی درین غم جگہ نہاخت فراق و میر خسرو سے
 چند فرکان را بخون انرا کئی و خانہ زبور شورایندہ گیر و خانہ فرد سخن این اکثر لہ اسبب علی دہبران صوت
 سیکرہ کمال غنجد سے زگر یہ بر سر روم نفس کہ خانہ چشم و خرد و شب بخران ز بسکہ باران است و خانہ کبیر
 روح و صفایا حق خانہ اثر سے خانہ صاحب دولت ز کجا میگردد و این دراز با شتہ پای گدای میگردد و
 خانہ روشن کردن چراغ عمارت از حالتی است کہ چون چراغ قریب برون میرسد در حالت کابھی خود بخون
 خسرو زوہ با ترک نور می شود بخین چند بار جنین میشود تا آنکہ میرد با تو کاشی سے آخر عمر است از ان اثر و قدرت
 و سے رقیب و خانہ روشن میکند در حالت مردن چراغ و کلیم سے کلبہ ام ہرگز چراغ از تیرہ روز بہا نہشت
 در دم آخر عجب گر خانہ را روشن کنم و وحید سے اعتمادی نیست بر سر تو چون نور چراغ و خانہ روشن میکند نسبت
 دستور چراغ و ظہور سے وقت حسن خطرا ہم مسیح ما را شام کرد و وہ نیند انم چرخش خانہ روشن میکند و
 فاسم شہدی سے حایبار طول عمر خوشتر کردل مند و آستان بر روز فاسم خانہ روشن میکند و دلی نسبت بیا
 سے شب جان داون است ای شمع کہم خانہ روشن کن و بشکر نیکد پیش از من امید رسین دار سے و بوداق
 بیک شمی سے مگاہ بخندہ جو برق و گاہ میگردد چو ابر و غیر ہندہ شمع اشب خانہ روشن میکند و دورین بیت
 حقیقت است سے گشت روشن سببہ من صاحب زردانہ خون و خانہ تاریک روشن کند کل جا ہب و
 خانہ روشن شدن معروف این جواب الغزل صایب کہ میگویہ مسج و یا دوری لہ کم تا خانہ ام روشن شود و
 خانہ کردن و برداشتن کمان کج شدن گوشہ ہای کمان از موضع رصیلے خود صاحب سے بلب میرسد و
 ضعف آہ شبگیرم و ز بار دل چو کمان خانہ میکند ترم و سلطان علی ہی سے کمان ابر و انش خانہ برداشت
 بہ ہنم قدرت ایما کو دارد و خانہ برین و بردن و موحدہ عمارت کردن دوزو سے کردن کجہ شب خانہ

باد کا شش را بر بند چنانکه در چنانچه سچ نماند بر بن در محنت گذشت از اهل زبان به تحقیق پیوسته اشرف سے
 شہر باشد خامر ہر خوشگفتن مدعی سے برو دیگر نماند کہ امین خاندرا + شیخ خوار سے خانہ صاحب نظران میری
 پر وہ نہ بر نیز کمان میدری + سلیم سے ہوشیگر چہ دزدو خارت ندریش + ہر سے خانہ مردم ازین پیش چگون
 این رسم از بس بر قنادہ + نے سازو کمان را کس کیا وہ + ناظم ہر سے دزدان تمام در پیے اسباب
 خانہ اند + این دزدو خانے جو کمان خانہ می برد + خانہ کمان اصطلاح مقبولست و حسن تاثیر خانقاہ کمان
 بسفند چنانکہ گذشت خانہ بردن کمان خانہ کردن کمان و جہ سے خرمین کہ براہ تو کہ ششم زود عالم + ہرگز نزد
 زود و طرف خانہ کمانے + دزدوی و سرقت کہ سبب آن در خانہ یسج نماز تاثیر سے از جہ حرص کہ شش نشین
 کم نمیشود + کہ خانہ زود مال دکان خانہ می برد + خانی قسمی است از زود مسکو کہ یسج توران از عالم عجا سے
 و شاہی ایران ظهور سے و مرج خاقانان سے خانی دیگر ان بیک خانہ + خاور ہواد قبل مشرق و قبل مغرب
 خاوران فرید علیہ آن و نام ولایتی از خرمین خورجہ جمال الدین سلمان سے انکہ سلطان فیہ شش را یک چون افتاب
 گاہ گرد با خور گرد و گی در خاوران + خاور خدیو از عالم گہمان خدیو نظامی سے سبب برابر است خاور خدیو
 در اندیشہ زمان مردان چوریو + خایہ تخم صغیر و خیران و منی خصیہ آدمی مجاہد است شغای سے مال سپر کہید +
 کمان سلیم + زود خالی بہ نیت جاش نیام + بر تخم کوشش چہ زود قرعہ ایر + شکل فرج و جہت آمد باہم +
 خای مخف آن خای چون پود خای + این خای زندان خای + جوشن خای + درد خای + سلسلہ خانی نذر خانہ
 نظامی سے ترا چہ تخم پیل پود خای + کہ بر پشت بندن کشم پلیسی + خایہ دین جبال دین بختین دیا سے
 مرد و سمار و خایہ نیز تقدیم جملہ خاکبند خایہ کرک بفتح کاف ندری دزدی نمانی کر و دم ہوازی کہ انرا شبازی
 رتیا گویند و جیشے ہر اند کہ نسبت کہ با خایہ ستور و سنگ و دیگر جابربان سپید و خون انرا بیکہ و ظاہر کہ عباد
 از است شرف الدین شغای سے آفت خایہ بچو خایہ کرک + دشمن تیر بار چمن بکک + تیر از نو سے از بار
 دکنیہ از اند حیواناتست و منی اول کہ خایہ کیر و خایہ کیرک ازادہ گرفتن آوردہ اند چون سبب سچ کی در میان نیست
 اغلب کہ تحریف بود خایہ ن جزیرہ از بردن ان نرم کردن و بجاز مطلق خوردن میری شہر از ی سے چون کہ خود
 بس بودہ ہر شان + گردگون یکہ گر خایہ اند + خایہ علامان قسمی از انکوہ میر سے دایکی شب سیاغ
 ناند + گفت از انکوہ سچ سان نیست + چون جہیم کہ مفت بخواب + گفتش خایہ علامان نسبت + میرا ہی
 ہرانی سے ہمایہ و سیاہ کمان کردن + مستکش خیشہ تو طمان کردن + گرد ہی نفس تو بخواب انکوہ ہر زمانہ
 خایہ علامان کردن + خایہ زر کمان از آفتاب و غلولہ زر خورجہ نظامی سے دوران کہ ہرین کسج بن نابید +
 بی سے خایہ زر خدا آفسرید + زمانہ و کر گونہ آرمین نہاد + شدہ فرخ کو خایہ زر بن نہاد + و خدا آفسرید
 دشمنی دارد کہ غلو لہای ندر کہ از کمان برمی آمد دوران علی تر گردی او خلی بود و شاہیہ آفسریش شش ندر است خایہ
 چہ فلکس است محاورہ کو طیانست یعنی پیش از جیلے اختیار دارد خایہ بر کلمہ آس نیست و خایہ بر کلمہ جستن یعنی
 جیلے برسید و سہ اسید شد و این مان است کہ در ہندوستان گویند فلانی کی خانی ببال چہ بگئی لیکن این صفاست

خطاست چرا که لفظ چند بر یکی می آید که کمال بکافت تازی و بای فارسی باشد که عبارت است از میان سر و آگه نبال بیاید
 فارسی و فو تپه بود که عبارت است از تحت اثری بالافتن و در قرین نمی تدارد لیکن چه توان کرد که غلط مشهور است
 گرفته در چکس جو یا تحقیق نیست ظهوری به حجت بر کله کار به ال به خایه همان و که اشتق کنایه از میزند و اول
 منع و در بر آن کنایه کار به و شیخ که باعث زار و بیم بلاک کرده است اما آنچه از اهل زبان به تحقیق پیوسته معنی نجات
 کشیدن و دلیل و پشیمان کردن است و خایه که اشتق و تخم کردن نیز به معنی دور تمام رسیدن نیز مستعمل گویند
 فلان کس روز خنک هزار تخم خایه بگذارد و محمد قسلی سلیم به بچرخه که هرزه کرد و اتفاقاً به نیت چای که خایه نهاد
 چون از کس چنین آرزو کرد گویند فلان کس خایه نهاد و تخم کرد و نیز گویند اشرف به روز عید است و تان در تخم
 باز سے هر بان به کول بیابان خایه خوری که داشت مع الموصوفه خایه زمان پر سیفی سے
 تا بقدر جان در خایه زمان میدهد به عاشق چاره نان بیگو به دجان میدهد به خب خب آواز بوتر شاعر گوید
 سے سو که پیروز و حریص وزن جوان به تا نوزد بوسه با جوانه خب خب است به لیکن به نیتی حجاب به رود هم
 فارسی نیز گوشت جفت با نعم که را به گفتن و تا خوش شدن کسب کاشی سے کو چون در وصف تان منشین به
 جفت اصحاب نمی باید کرد به در و پیش و لاله هر که سے در سپاس به کیشاده زبانم و اله به جفت این طایفه با
 انده دیگر کردم به جفت چشم به شاد چشم و به در و منت و نشیخ کردن و اثر از تان سے جفت حد گویند به لاکا سے
 به طایفه و در تعریف کس به چشم اصحاب در عنوان جفت حد چشمیک نیز به در می کاشی در بیان حال غمناک زبان
 سے از یک غفلت جفت چشم و ابرو به سید بود و تا نیت جفت کنی به جبر با تحریک اکاهی و حدیث و گفتار
 و غیره ای دست و آبی با و در صفات او است و با لفظ گفتن و کون و دادون و درون و در ستادون و در شستن
 و دادن و روشن و آفتاب و با سخن مستعمل نورالدین طوری در تعریف پاکبازان سے گفته اند و در سخن بسیار کام
 کام به کسر راه خبر که چه خبر خاندان به کمال اسمیل سے این طرف که از تو بخود نیز گفتیم به تا شد خرم و در چشم
 این خبر آه و به خرم و خرم شد است این خبر آه و خرم شد است و در این که سوار خرابی که به و در این
 بنی خردار شدن نیز که تنها سے یاران خبر شود و خود آنچه صحتی است به دل شد کنده میکه دست به شاد
 خواجه شیراز سے و به بر جفت دل شدگان ز خبر کرد و به یاد حریف کس به بر رفیق سفر کرد و به شیخ شیراز سے
 به و النون خبر در آستان کس به که بر خلق ریخ است و ستمی می به ملاطفت از تعریف تان سے خطا موجب
 اشش از اهل بصر به دوازده قوع تسلسل خبر به چون به طاک کفرع به بر طریق صوب به و دوازده صلاح داغ
 مرا خبر به آوری سے جسم جان ز سکه که جانم خبر نوشت به کاندم بی که میفهم از عشق یا بس به خبر تان
 بنی خردار شدن نیز که به سیر سے به خوشی شراب کما است یا قلم به وقتی خبر شد که دل از کار زنده بود و در
 که بیم خمیر سکه منصوب است به وقتی خبر شد که دل از کار زنده بود و وقتی در نظر نامه سے خبر شد از آن قصه
 و به مصر که به فضل در جوار مصر به ساکت فرودنی سے وقتی خبر شوند که مار خت بستایم به تا که کار و آنگه
 حاجت و چون کند به میر نجات سے ایدل ز رفیق کرد و پیش از خبر شو سے به شاید که بوی کل شو که چون مبارک

نجر از زبان کسی است و آورون گفتن خبری از زبان کسی که از وقت هشد ظهوری سے شروع و صل ضرورت ترسم
 باور کن ۴ از زبان تو ظهوری خبری خواهم بست ۴ میلی سے تا قدر از من سادہ دل باز پرودہ برون ۴ میلہ ساربان
 نژاد تو خبر سے آندہ ۴ در پین سخن و حرف از زبان کے بستن در صافن خبر گرفتن گنایہ از استفادہ احوال
 کردن تیدی غیبہ درویش والدہ پرودے سے خبرم نیکو در چون فی عرض لب کشایم ۴ از سوال پیش گوید چو خبرم
 دارم ۴ وید سے وحشت زدگی میں کہ بریدہ سرم را ۴ جانان تو انست گرفتن خبرم را ۴ و با صلاح لوطیان
 و شرح طبعان ایران یعنی فعل پر کردن کہ عبارت از زمانا دولت است لیکن بصلہ از رخ این قباحت معنود
 طاظرا سے ناکشته ام بے یاد سر از من نیکو خبر ۴ آن بت کہ بشیم بہر زنا خواندہ صد بار آدہ ۴ و ہند
 بنے اول احوال گرفتن استعمال کنندہ خبر گرفتن اگر چه بعضی متاخرین در اشعار خود بستند صاحب سے زبیر رو
 چو در باہر و از غم خواران ۴ ہمین آئینہ سیکر و خبر کا ہر نفس مارا ۴ مخلص کا شفی سے ہر کہ در سایہ آن کرد و ان
 جاگیر و ۴ میوانہ جزو عالم بالا گیرد ۴ خبر شناس در جزو دار پر کلام مرودت نور الدین ظہوری سے مہر است
 لب زب قاصد ۴ گو شغل ناچر شناس است مع التا ششم بافتح یا خبر سائیدن خبری را صاحب
 سے چه لغز است کئی تم بہانے را ۴ بچھی کہ روی ضم کن تلاوت را ۴ کج ابھیم التاری محالیت
 و جھلتا با حرکت شرم و جانفاریان لبکون بالفظ کشیدن در بدن و در سخن و در بدن در سید استعمال
 نمایند و صاحب تریب گوچین ز شغلے عامہ است علی خراسانی سے کاسہ تہی کر و عیب شد علی ۴ کاب
 رخ شرم تو غلبت جہان نکست ۴ غلبت گری و جھلی مند سخن شدن و در شدن معاً و با نظره از کلام اثر
 خسرو سے کل و ام خواست از رخ فریب تو رنگ و بوی ۴ اورا نجالت رخ تو نودام کرد ۴ خواست تا از
 او در پیش چرخ تا بد رو کے مہر ۴ آفتاب نہ شرم سخن و در باب دو بیت ۴ یہ خسرو سے صنم تکل از تکل کی
 دلا بیر من دی برسد جھلی ۴ دین گہر کہ ز کان میکشم ۴ گر چہ در ورشتہ جان میکشم ۴ نیز برام کہ ز غلبت گری
 باز سانم ہل جوہری ۴ مخلص کا شفی سے بزرگ دیدہ کتابہ خوردن سخن میگردد ۴ ز تخت پر سد و ایم
 نجالت خود نمایان را ۴ ظہوری سے کلام از نام کہ در حضرتم باید زد ۴ پیش آرا کہ می غلبت تقصیرا ۴
 نیست ہم و نہ جھلی می برد ۴ شایخ کو کہ شاہ رخ مجرود ۴ محسن تا نیر سے از نجل سمان چہ نشتہ بت کہ گئی
 چہ سے بندہ کہ نجالت بندہ ۴ حافظ سے فل دکنش بزود و غلبت ہی برم ۴ زین نقد قلب خویش کہ در دم
 نار دوست ۴ صایب سے نداستے بنو شاخاے بے براب ۴ نجالتی کہ من از قامت دوکا دارم ۴ اگر چه
 سرور دار و در نجل مشد رعای ۴ بکاسے قد نجالت یکشہ ز نجل مالایس ۴ میرزا جمال اسیر سے دوستی
 ز سینہ صافی با نجالت میکش ۴ ششمی اول نمود تیغ ز دست میکش ۴ خواجہ جمال الدین سلیمان سے کرچین
 ترکس مست تو بے بند و خواب ۴ چہ نجالت کہ کش ترکس محمود از تو ۴ غلبت ناک و جھلی بیخ اول کہ در صفا
 شرمندہ دلین یا لفظ در سخن کردن و شدن از خبری مستعل و جھلی شدن در رخ کسی د از لقای کسی نیز
 محاورہ است صاحب سے کلام اگر چه ہر دو جہان روغای تو ۴ از سبے لضا علی جھلم از لقای تو ۴ انور سے

افوری سے سائیدنی کہ شود در رخ خوشید نخل ۴ سائیدنی کہ بود در بر نورشید ذلیل ۴ تا غیر سے یک گلستان
 نیست کہ هست نخل از خوش نیست ۴ بہشت غلذات صحت روئے تو جود سے پیش نیست ۴ خواجہ شیراز سے
 بہر گل شدم از تو بہ شراب نخل ۴ کہ کس با ذکر کرد از ناصواب نخل ۴ نسیم مشک تازی نخل کرد ۴ شہر بہشت
 عبرت بوی فرخ ۴ عرفی سے بہر بہشت چون زمان تخی ۴ زند کے گشتہ بود عجلت ناک ۴ نجات گاہ از غلام
 از آنگاہ عرفی سے طریق دہل چہ پویم در نجات گاہ ۴ کہ نکشت خردم را سمنہ جو کہ ۴ غبستہ ذکر عجب تہ
 مبارک و بصلہ برستل بریزی سے بغرنجی دفرشی بر خدا لیکان شہر ۴ غبستہ باد چنین عید صہ ہر اردگر ۴ غبستہ دم
 و غبستہ پئے ۴ جود سندی براوسین مہلتین و غن مجہ نام جا کہ کہ دشوار کہ ارہست و غن زمین نشی کہ کہ اہل باران
 در آنجا جمع آید ۴ بجاز اندام نہانی را گویند تا نیر و سر لیف اندام نہانی سے جہ جاری از قلم برک گل نو ۴ جود
 کے گرد و فلور ۴ و مخلص در فرنگ خود در باب جیم فارسی دور فصل خار مجہ نوشتہ جود خود صوب بہت در
 آذر با بجان کہ شہر شہر را بعد ان و ملکش را جود خود خواتہ مع الدال الہلہ خدا خان آرزو مینویسہ
 کہ مرکب بہت از خود و کلمہ کہ کثرت استعمال وادہ حذف شدہ پس مراد و حبیب او جود بود چنانکہ نام غور زری
 گفتہ حکیم شرف الدین شہای سے آمدہ بید و بچکس ۴ و صحت خدا ۴ تو خاص بہت و پس ۴ آنگہ خود آید
 خدای نہ است ۴ آنگہ خدا بہت بہین یک خداست ۴ غیر خدا کہت کہ گویم خداست ۴ آنگہ غیر باین
 کے ہواست ۴ فروری سے تحت کبان اندر آوری پای ۴ ہمی خواندیش خاور خدا ۴ سوری را کہ ہوش
 فرنگ و آ ۴ مراد او چو خواندند ایران خدا ۴ بروں رفت سہراب کابل خدا ۴ سوی خمینہ زابل خدا
 بار خدا ۴ خانہ خدا ۴ کہ خدا ۴ دنیا خدا ۴ دولت خدا ۴ وہ خدا ۴ کشور خدا ۴ کیسی خدا ۴ گمان خدا ۴ خاص
 کابل خدا ۴ ایران خدا ۴ زابل خدا ۴ و آنگہ منی صاحب شہرت گرفتہ نقل کہ خدا وہ خدا مجاز بہت کہ بعد
 در ان مولج یافتہ و اطلاق این لفظ ہر ذات باری تعالی علمای سنی و شیعی جائز نوشتہ اند چنانکہ در فقہ اہل
 است و علامہ باقر و لادور کتاب حرط المستقیم آوردہ کہ یعنی از اسامی پہلے جہان نمایند کہ جائز نیست اطلاق
 ہر ذات از تعالی مگر تو حیفا چنانکہ وجہ جود و مراد ذات اسما بزرگ او از دیگر زبانہا مثل تگری خدا و دانا و توانا و
 بہت کہ سے نبود از شیش تو بودی خدای بد نباشد ہم ہم تو پاشی بجا ۴ یعنی دو ہم استعمال بہتہ یعنی با کہ مخلوق
 بود صاحب خداوند ہم بود زیرا کہ جود ممکنات زمانیت و خدا کے تو بالا تر از زمان در صورت بہت
 او تھا کے با موجودات در جمیع ازمہ مساوی ہند و یعنی ہر ہند کہ اگر لفظ بودی ناقصہ شہد ہے کہ خبر است یعنی
 واجب الوجود بود و این نہایت بید بہت خداوند و خداوند کار و خداوند جہان و خداوند روزگار و خداوند
 فریہ علیہ خدا و منی ترکیے مانند خدا زیرا کہ با جود لفظ خدا کلمہ بہت کہ معنی تشبیہ زیادہ است نیز ان مستعاد
 مینمودہ و بعضی از فقہاء در شرح این بیت بوستان سے اگر بندہ جاہک تباہ بکار ۴ غریش ہر خداوند کار
 آوردہ اند کہ این لفظ بیشتر در جاہک کہ لفظ بندہ یا بچہ در معنی دست استعمال گشتہ فقہ مولف گوید کہ ازین
 قبیل بہت درین بیت سے کہ مین و لطف خداوند کار ۴ کہ بندہ کہ دست او تر سار ۴ لیکن بدون

زود ماند + خدا تا کرده از طاق دل بن کر کے اٹھ + میر نجات سے برترک الفت صدمی کے چکنہ + خدا کو مستہ
 گریار مہربان باشد + خالص سے نمیدانم چکس خود چه روزنایم از خجالت + خدا تا کرده کراقم ز چشم کنشین خود +
 خدا تا کرده مشایخ رخش زہ چون مرا بیند + نے بندہ از بہر چہ یارب چشم قائل را + شرف سے مرا با ائکہ
 در خواب است بد بخت باین روزم + خدا تا کرده گر بیدار سے بودی چه میگردم + دارب بیک جویا سے
 این قدر تا ہم کز خاتون خاکی مباشس + جان من ترسم خدا تا کرده خود رکلی شوی + خدا تا کردن دواشن
 پناہ نجد ارون نمت خان عالی سے منی زلفظ گر چہ نیاشد جدا جدا + دارم برآ وصل تو بروم خدا خدا +
 ملاحظہ سے خدا تا کہم از کثرت تبارن شب دور + کہ در میان نشو کم رہ خدا ورنے + و میرزا عبدالحق
 قبول بھی بسیار یاد کردن خدا استہ چون بہتادی ایشان وثوق تمام است خاطر ابونمی چاہے پانہ باشند
 وہ ہونہ اسے چه سان ز دست گذارم قبول و انش + کراقم بت خود را خدا تا کرده + خدا جوا ہے +
 کلہ تقرین است چون کہے بخت بیکر آخار و گویند ما از ہمدہ جواب تو برنی ایم خدا جواب ہے یعنی از عہدہ جواب
 تو بر ایہ مخلص کاشی سے نی آید ز کس مخلص باین خوبی غزل کفن + خدا گوید جو بشن ائکہ یگوید جو بشن + و سخن
 جواب گوید نیز از بین علم است سلیم سے چه کھکھ عبت بید می کنی سلیم + سخن جواب تو گوید اگر سخن دار ہے +
 آسے جواب داون از عہدہ براندن است و یعنی نیز مشہور است می کاشے سے زہر بود کہ سوال از تو کردیم
 دادے جواب ماوند ای جواب ما + خودک تفحصی خصہ و اندیشہ داین نعت کران است از اہل زبان بختی
 چوستہ خود کوش کزفہ نمی در ششم و جوش آید + خدا تا نہہ ایم یعنی در مقام تسلیم از عالم نیدگے بیچارگے
 طرا سے در زمین کے رخت ہی ہم دور کردن نہ گفت + نیدگی خواہ باین قسمت خدا را بہ ایم + خدا را
 دست میدار + جملہ لیت در مورد قسم تسل میزا جلالی طبا بلانوشته خدا را دست میدار کے فضل خویش
 بیان فرما کہ دوام سعادت اقامت بچہ روزی نمیشدہ الخ کاہ اگر تعلق ہی ہم آرد تا نیر سے ہر حال اباعدا را
 است بروہا خود + خدا را دست میدار و لا آراکن + خدا تا رس ائکہ از خدا ترسد صاحب سے
 امید جسم بود کفر از ان خدا تا رس + کہ اگر کبہ بود از فرنگ می آید + خدا او چیری کہ خدا بخشیدہ باشد
 آن را دخی را در ان وظلی بود صاحب سے چه سازد منی مشاطہ حسن خدا و اش + ز طوق تیران غفلت دارد
 سرور آدوش + خواجہ شیراز سے خوب زبان چاہے ہمزبور استند + و بر است کہ حسن خدا و آد +
 خدمت گزارہ خدمت گزار و خدمت گزار خدمت نامی منی نظامی سے ششم خانہ کر و میخ سے + چو خدمت
 گران گشت خدمت نامی + حافظ سے در بابی ہم آن منیب کہ عاشق کتبہ + خواجہ آں است کہ ہند غم
 خدمت خویش + شیخ سفیراز سے جو خدمت گذاریت گرد کن + حق سہا بایش فرامش کن + خدی تو
 در عمدہ قسم گویند مثل تو خدا جانی کلماتی سے تو در شمد و اول جفا بردار + خدا کے بر تو کہ جو را تقدیر
 کہ توانی + خدمت تریب نمی نہ گیت دبا لفظ کردن و کزین در ماندن ستل خواجہ شیراز سے
 اسے صبا گر بچوانان چن ہزار سی + خدمت ما برسان سرور دل در جان را + ہوا کے خواجہ حکیم بود بندگی کوستم

امید سلطنت بود خدمت تو کردیم • پیروز بود دست هر خدمتی که کردم • یارب بهاد کس را مخدوم بی غنایت •
 خدمت تنگ داشتن از خدمت فراخ یکدم نه داشتن مفید یعنی سے اندک خوش چو لاله رنگی درو • از تاز با چشم
 بنگلی دارو • زآمد شد حیفه اش می فارغ نیست • ایرم برش خدمت تنگی دارد • خدمت پسند این لفظ
 در کلام میر خسرو واقع شده خدمتی پیشکش و بالفظ کشیدن و آوردن مستعمل فی الدین خشکی سے خدمتے
 جان بر تو آوردم • بخراین خدمت و کردار • انوری سے مشکن اگر جان کشم پیش خدمت خدتمی • پیشتر
 شکاری سیسی آهوی لاغر شکست • خاور خدیو گهسان خدیو فروری سے و دیگر که ناپاک بے پاک دیو •
 بریدہ ولی از دست گهسان خدیو • خدنگ بوزن پیک نام در تخی که از چوب آن صفای زین دیر سازند
 و بھنے گویند چوب گز است که سخت و بهواری میشود و چون بیشتر از آن چوب تیر میسازند و بجای زنجیر مشهور
 گرفته خدنگان جمع و گاهی تیر خدنگ درین خدنگ باضافه تیر استعمال کنند هر تقدیر جگر دوز از صفات
 اوست و بالفظ زون کشیدن و نشستن مستعمل در صبح سے برونه و در شعله کند رباب • خدنگ تاز
 تو تا پیر بل نشست مرا • بر کمان بیکند آن نمره خدنگی که بر سر • ای خوشا سینه وحشی که نشانت امروز •
 مثال دیگر در جامه در خون کشیدن گشت و ملاطفتی سے خدنگ غره بنگلی زدی و آه کشید • زبان برید • مگر
 آفرین نمیدانست • خدنگ سبق تیر زه کردن ملاشانے شکو سے بنان رسبکه بجایم خدنگ کین بستند •
 ز چار سو بر خم سدا بنین بستند • مع الذال المعجم خد لان بالکسر و کذا گفتن دیار بی مذکور
 بر سر سے خرد و هر کس که نصرت خواهد از بیکار تو • زخم پیکان تو نصرت را برو خدلان کند مع المرار
 المعجمه حتر ترجمه چار و چوبی که بر یک ساز بستوار کنند و تاز با بر زدن چند لیکن اکثر بنی باضافه مستعمل میشود
 چون خرساز و خرچوب و خرطنبور و خرار غنون و خراباب کمال اسمیل سے نشاند عمل تو بر گاد زهره را چون
 دید • که می نشاند نفسی از خراباب جدا • سلیم سے چون خرار غنون بود مالان • از سوار که در خراباب
 چون خرطنبور توان زبر بار نهد رفت • بطریے ما بید مانان را چون خراباب کجاست • خرد سے بستند
 خرچوب بزین رسن • طرفه که حرکت رسن در سخن • ملاطرت در تعریف رباب سے جورت از بی بار
 بردار • خرعیے آورو وزیر بار • رسن چون یک خرساز کرد • خزار عاقبتی ترک آواز کرد • خرد
 ملاحتی نه تسبیح که سبادت نذر تو و خوشنیت رسید میگوید آند خرس رسن ابله و حجت شفقای سے جلیبی آن ز خر
 کن عناز • دست پر دره عیاش دواز • خرکے بھم کافت تازی رسن بهله یک مروت کنایه از
 عاقبت و در بی مثل کون خرعیی کاشی سے آید جو رسن کلان تر سے بر خرم • چون بر خری نه سے
 بر خرم • سے خرکس کا دکن که کیر خرم • کو دین بر ماده خری بر خرم • فونق سے بر است خرسیت
 بر دوزخ • تاکی بکوش کیر زنه استان کس • خرعیی الاغی بود که حضرت بر دوازندی خرعیی سے
 تشبیه فوقانی الاغی بود که عتاب نام بود خرعیی خرد • عاصی بوسته آن خارا ارا بران بار کردی و بجای
 سے بر دی خرکه بچ خرکال اسمیل سے که که در عاقبت و سے که نشد مع • تا بچ خوشی خرکه موری